

CAMERATOEZICHT
GEMEENTE ROTTERDAM

Jaarrapportage 2008

- eindrapport -

Mr. drs. A. Schreijenberg
Drs. J. Koffijberg
Drs. S. Dekkers

Amsterdam, juni 2009
Regioplan publicatienr. 1857

Regioplan Beleidsonderzoek
Nieuwezijds Voorburgwal 35
1012 RD Amsterdam
Tel.: 020 - 5315315
Fax : 020 - 6265199

Onderzoek, uitgevoerd door Regioplan
Beleidsonderzoek in opdracht van de
gemeente Rotterdam.

INHOUDSOPGAVE

Samenvatting	I
1 Inleiding	1
1.1 Cameratoezicht in Rotterdam	1
1.2 Doel- en vraagstelling onderzoek	3
1.3 Aanpak	4
2 Waarneming en opvolging	5
2.1 Waarneming	5
2.2 Opvolging	7
2.3 Conclusie	11
3 Objectieve veiligheid	13
3.1 Incidenten in X-pol	13
3.2 Aangiften per gebied	16
3.3 Aangiften in relatie tot het aantal incidenten	19
3.4 Conclusie	19
4 Subjectieve veiligheid	21
4.1 Veiligheid onder bewoners	21
4.2 Veiligheid onder ondernemers	25
4.3 Conclusie	27
5 Ontwikkelingen in cameratoezicht	27
5.1 Algemeen	27
5.2 Kaders	27
5.3 Publiek-private samenwerking	29
5.4 Ontwikkelingen	30
5.5 De toegevoegde waarde van cameratoezicht	31
5.6 Conclusie	31
6 Afwegingskader	33
7 Saftlevenkwartier	37
7.1 Achtergrond	37
7.2 Afweging continueren cameratoezicht	43
8 Stadhuisplein	45
8.1 Achtergrond	45
8.2 Afweging continueren cameratoezicht	49
9 Mathenesserdijk	51
9.1 Achtergrond	51
9.2 Afweging continueren cameratoezicht	55

10	Marconiplein	57
10.1	Achtergrond.....	57
10.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	61
11	Metrostation Delfshaven	63
11.1	Achtergrond.....	63
11.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	67
12	West-Kruiskade	69
12.1	Achtergrond.....	69
12.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	73
13	Boulevard-Zuid	75
13.1	Achtergrond.....	75
13.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	78
14	Coolsingel.....	81
14.1	Achtergrond.....	81
14.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	83
15	Crooswijk	85
15.1	Achtergrond.....	85
15.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	87
16	Delfshaven	91
16.1	Achtergrond.....	91
16.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	94
17	Couwenburg	97
17.1	Achtergrond.....	97
17.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	100
18	Centrum-Oost	103
18.1	Achtergrond.....	103
18.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	105
19	Middelland	107
19.1	Achtergrond.....	107
19.2	Afweging continueren cameratoezicht.....	109
20	Conclusie	101
20.1	Afweging continueren cameratoezicht.....	111
20.2	Algemene conclusies	112
Bijlage	Schema: effect cameratoezicht	117

SAMENVATTING

Sinds 2000 is er in de gemeente Rotterdam cameratoezicht in de openbare ruimte. Jaarlijks wordt door de gemeente Rotterdam een rapportage gepubliceerd over de stand van zaken op het gebied van cameratoezicht. Dit jaar heeft de gemeente Rotterdam aan RegioPlan gevraagd deze rapportage te verzorgen en het onderzoek dat daaraan ten grondslag ligt uit te voeren. In dit rapport beschrijven we de stand van zaken ten aanzien van cameratoezicht in 2008 in heel Rotterdam en maken we voor dertien cameratoezichtgebieden een afweging ten aanzien van het al dan niet aanpassen en continueren van cameratoezicht.

Aantal camera's

Eind 2008 waren er 24 gebieden met cameratoezicht in de politieregio Rotterdam-Rijnmond. 21 van deze gebieden bevonden zich in de gemeente Rotterdam. In totaal hingen er eind 2008 280 camera's voor de handhaving van de openbare orde. De meeste camera's hingen rond het Centraal Station en in de gebieden Boulevard-Zuid, West-Kruiskade en Centrum-Oost.

Waargenomen incidenten

In totaal zijn er in 2008 18.569 incidenten waargenomen door de 273 camera's¹ in de gebieden. Dit zijn gemiddeld ruim vijftienhonderd incidenten per maand en vijftig incidenten per dag. Het aantal waargenomen incidenten per camera verschilt echter sterk.

In absolute aantallen worden veel incidenten waargenomen in de gebieden:

- Boulevard-Zuid;
- West-Kruiskade;
- Coolsingel;
- rondom het Centraal Station.

In deze gebieden hangen ook veel camera's en/of ze zijn erg druk bezocht. Als wordt gekeken naar het gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera, dan scoren de volgende gebieden zeer hoog:

- Metrostation Delfshaven;
- Coolsingel;
- Westersingel.

In deze gebieden worden twee à drie keer zoveel incidenten waargenomen dan gemiddeld in alle gebieden. Duidelijk onder het gemiddelde ligt het aantal waarnemingen per camera in:

- Spijkenisse Centrum;
- Katendrecht;
- Spinozaweg.

¹ Met uitzondering van de zeven camera's in Hellevoetsluis. Deze werden pas operationeel in de laatste dagen van 2008.

Door cameratoezicht worden met name verkeersincidenten, geweldsincidenten en alcoholincidenten waargenomen.

Objectieve veiligheid

In de politieregistratie X-pol zijn met name in de gebieden Centrum-Oost, Oude Noorden, Middelland en Zuidplein veel incidenten geregistreerd. In deze gebieden wordt ook het vaakst aangifte gedaan.

Het aantal incidenten dat in de cameratoezichtgebieden wordt geregistreerd in X-pol is voor sommige cameratoezichtgebieden een stuk lager dan het aantal incidenten dat wordt waargenomen door de uitkijkruimte. Dit verschil wordt veroorzaakt, doordat niet alle incidenten die door cameratoezicht worden waargenomen ook in X-pol worden geregistreerd. Dit komt doordat niet alle incidenten relevant zijn om in X-pol op te nemen: soms is een waarschuwing voldoende, of wordt er een mini-proces-verbaal gemaakt. In de gebieden Centrum-Oost, Oude Noorden, Metrostation Delfshaven en Zuidplein worden met cameratoezicht de meeste incidenten waargenomen.

Het aantal aangiften dat wordt opgenomen in X-pol komt grotendeels overeen met het aantal in X-pol geregistreerde incidenten. Het enige verschil is te vinden in de verkeersincidenten. Deze worden vaak geregistreerd, maar er wordt bijna nooit aangifte van gedaan. In de gebieden Centrum-Oost, Zuidplein, Middelland en het Oude Noorden worden de meeste aangiften gedaan.

Subjectieve veiligheid

Geconcludeerd kan worden dat de bewoners van Rotterdam zich door de jaren heen in het algemeen veiliger zijn gaan voelen. In alle cameragebieden is er een duidelijke afname in het percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt en een duidelijke toename in het percentage bewoners dat zich nooit onveilig voelt. Hetzelfde geldt voor de veiligheidsgevoelens in de eigen buurt. Wel lijkt zich in 2008 een trendbreuk voor te doen. De onveiligheidsgevoelens lijken dat jaar in de cameragebieden iets groter geworden. Omdat deze ontwikkeling voor geheel Rotterdam zichtbaar is, moeten hier geen conclusies aan worden verbonden over het effect van cameratoezicht.

Publiek-private samenwerking

In Rotterdam vindt publiek-private samenwerking plaats met de NS, de RET en de Maastunnel. Gemeenten en politie zijn in bespreking over PPS-constructies voor vitale objecten in de haven, met Rijkswaterstaat, enkele winkelcentra, het WTC en verkeerscamera's.

Toegevoegde waarde cameratoezicht

De toegevoegde waarde van cameratoezicht bestaat uit de volgende aspecten:

- het verbeteren van de openbare ordebewaking;
- een preventieve werking bij het voorkomen van delicten;
- het is een handig middel voor het snel inschatten van situaties;
- het biedt ondersteuning van collega's op afstand;

- camerabeelden kunnen als secundair doel ook worden gebruikt in de rechtszaal.

Objectieve veiligheid

In acht van de dertien onderzochte cameratoezichtgebieden is een aanzienlijke daling van het aantal in X-pol geregistreerde incidenten zichtbaar na het invoeren van cameratoezicht.

Subjectieve veiligheid

De relatie tussen cameratoezicht en de ontwikkeling van de veiligheidsgevoelens is niet een-op-een, omdat cameratoezicht binnen een pakket van maatregelen wordt toegepast. Daarom is ook de vraag van belang of cameratoezicht de veiligheidsgevoelens beïnvloedt. Gemiddeld ervaart bijna twee derde van de bewoners van een cameragebied dat cameratoezicht het veiligheidsgevoel vergroot. Verder is gemiddeld ruim vier vijfde van de burgers (84%) en driekwart van de ondernemers (zeer) positief over cameratoezicht. De gemiddelde Rotterdammer is daarnaast steeds vaker van mening dat cameratoezicht een positief effect heeft op zijn of haar veiligheidsgevoelens. Het draagvlak voor cameratoezicht in Rotterdam is daarmee groot.

Opvolging

De politie Rotterdam-Rijnmond maakt veelvuldig gebruik van camerabeelden. Dit laten de cijfers over de opvolging van de beelden zien; bijna tachtig procent van de in 2008 waargenomen 18.569 incidenten wordt door de politie opgevolgd. Dat zijn meer dan 14.000 opgevolgde incidenten per jaar, bijna 1200 per maand en daarmee ongeveer honderd per week. Dat tachtig procent wordt opgevolgd, houdt echter ook in dat er één vijfde van de beelden niet wordt opgevolgd. De ernst van de situatie, maar ook de capaciteit bij de politie zijn leidend in de beslissing tot de opvolging van een melding.

Toegevoegde waarde verbeteren

De toegevoegde waarde van cameratoezicht zou kunnen worden verbeterd als het cameratoezicht nog effectiever wordt ingezet. Ontwikkelingen van technologische en organisatorische aard zouden dit mogelijk maken. Voorbeelden zijn het gebruiken van slimme software. Steeds meer toepassingen van cameratoezicht zijn mogelijk of worden in de toekomst mogelijk geacht. Een andere belangrijke mogelijke ontwikkeling is de flexibele inzet van camera's door mobiele toepassingen. Betrokkenen zien een ommissie in de wetgeving op dit punt, maar denken dat over het algemeen de wettelijke en beleidsmatige kaders van cameratoezicht toereikend zijn. Bij organisatorische ontwikkelingen valt te denken aan het gebruiken van nieuwere gedetailleerdere kaarten van de zichtgebieden in de uitkijkrimte. Ook kampt men nu nog met een capaciteitsprobleem in de uitkijkrimte. Per uitkijker worden op dit moment te veel schermen bekeken, waardoor niet alle relevante incidenten kunnen worden opgemerkt.

Afweging cameratoezicht al dan niet continueren

Gemeenten mogen op grond van artikel 151c van de Gemeentewet cameratoezicht inzetten op openbare plaatsen indien dit noodzakelijk is voor de handhaving van de openbare orde. Naast dit hoofddoel mag deze vorm van cameratoezicht ook subdoelen dienen. Zo mogen de opgenomen beelden onder bepaalde voorwaarden worden gebruikt voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten of voor de effectieve en efficiënte inzet van politie en andere hulpdiensten.

Het cameratoezicht moet volgens de Gemeentewet evenredig zijn in relatie tot het doel (proportionaliteit). Bovendien moet worden nagegaan of het doel niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (subsidiariteit). Periodiek moet worden beoordeeld of de doelstelling(en) die men met het plaatsen van de camera's wil behalen, zijn bereikt en of er voor het cameratoezicht nog langer een noodzaak bestaat.

RegioPlan heeft een afwegingskader ontwikkeld, dat we langs dertien geselecteerde Rotterdamse cameragebieden² hebben gelegd en op basis waarvan we een gefundeerd advies geven over het al dan niet continueren van cameratoezicht in een bepaald gebied. Dit afwegingskader is een leidraad om te komen tot een gestructureerde besluitvorming. Het afwegingskader is te vinden in bijlage 1. Het omvat de volgende elementen:

- het effect van cameratoezicht op de objectieve veiligheid (is er een effect en zo ja voor welke delicten? Zijn dit delicten waarvan samenhang verwacht kan worden met cameratoezicht?);
- de manier waarop het cameratoezicht wordt ingezet (zijn er voldoende camera's, wordt er voldoende opgevolgd, zijn de uitkijktijden de juiste et cetera);
- de mate van verslechtering dat wordt verwacht na afbouw van het cameratoezicht;
- het effect van cameratoezicht op de subjectieve veiligheid;
- de mate waarin de camerabeelden worden gebruikt voor opsporing.

Het toepassen van het afwegingskader is maatwerk. Bij elke afweging moet de achtergrond van het specifieke gebied in de beoordeling worden genomen.

Afweging dertien cameragebieden

Toepassing van het afwegingskader leidt tot de conclusie dat het camera-toezicht in acht van de dertien onderzochte cameragebieden gecontinueerd moet

² Deze gebieden zijn: Saftlevenkwartier, Stadhuisplein, Mathenesserdijk, Marconiplein, Metrostation Delfshaven, West-Kruiskade, Boulevard-Zuid, Coolsingel, Crooswijk, Delfshaven, Couwenburg, Centrum-Oost en Middelland. De overige gebieden zijn onlangs geëvalueerd, hebben nog kort cameratoezicht of het cameratoezicht staat niet ter discussie omdat het (naast handhaving van de openbare orde) andere doelen dient, zoals terrorismebestrijding.

worden. Het gaat om Centrum-Oost, Metro-Delfshaven, Delfshaven, Couwenburg, Boulevard-Zuid, Stadhuisplein, Coolsingel en de West-Kruiskade. Er worden in deze gebieden (nog steeds) veel incidenten geregistreerd, bewoners voelen zich er niet altijd veilig en/of verslechtering van de situatie wordt verwacht als de camera's er weggehaald of verplaatst zouden worden.

Voor drie gebieden is, met name vanwege sterk veranderende situaties in de gebieden, een aanpassing van de inzet van de camera's mogelijk nodig. Deze gebieden zijn: Saftlevenkwartier, Mathenesserdijk en Marconiplein.

In het cameragebied Crooswijk is op grond van de veiligheidssituatie een proportionaliteitsafweging noodzakelijk. Het aantal geregistreerde incidenten is gering en bewoners voelen zich veilig. Het cameratoezicht heeft in dit gebied zijn functie als laatste redmiddel verloren.

In één gebied (Middelland) is het cameratoezicht nog te kort actief om een gefundeerde uitspraak te doen over de continuering van het cameratoezicht. We stellen voor dat dit gebied wordt geëvalueerd wanneer vergelijkend cijfermateriaal voorhanden is.

Onderstaande tabel geeft in enkele zinnen de conclusie ten aanzien van de afzonderlijke gebieden weer.

Wijk	Conclusie	Gronden
Crooswijk	Proportionaliteitsafweging noodzakelijk	Veel minder incidenten.
Saftlevenkwartier	Aanpassen	Problematiek in gebied sterk veranderd, geen verslechtering verwacht.
Mathenesserdijk	Aanpassen	Gebied sterk veranderd.
Marconiplein	Aanpassen	Niet alle (verkeers)camera's nog nodig.
Middelland	Evalueren	Cameratoezicht hangt er kort, maar lijkt weinig op te leveren.
Centrum-Oost	Continueren	Een druk en qua onveiligheid veranderd gebied.
Metro Delfshaven	Continueren	Twee camera's, bij staken zou jongerenoverlast terugkomen.
Delfshaven	Continueren	Vier camera's, enkele probleemstraten.
Couwenburg	Continueren	Drugsopvang maakt cameratoezicht noodzakelijk.
Boulevard-Zuid	Continueren	Andere problematiek, maar cameratoezicht effectief.
Stadhuisplein	Continueren	Minder incidenten, maar cameratoezicht effectief.
Coolsingel	Continueren	Drukke en openbare ordeproblemen.
West-Kruiskade	Continueren	Nog steeds relatief veel incidenten.

1 INLEIDING

Sinds 2000 is er in de gemeente Rotterdam cameratoezicht in de openbare ruimte. Jaarlijks wordt door de gemeente Rotterdam een rapportage gepubliceerd over de stand van zaken op het gebied van cameratoezicht. Dit jaar heeft de gemeente Rotterdam aan RegioPlan gevraagd deze rapportage te verzorgen en het onderzoek dat daar aan ten grondslag ligt uit te voeren. De jaarrapportage cameratoezicht 2008 bestaat uit twee delen. Deel 1 gaat in op de stand van zaken ten aanzien van cameratoezicht in 2008 in heel Rotterdam. In deel 2 gaan we vervolgens dieper in op dertien afzonderlijke cameragebieden. Daarbij wordt de situatie per gebied bekeken en een afweging gemaakt ten aanzien van het al dan niet aanpassen en continueren van cameratoezicht in de gebieden.

1.1 Cameratoezicht in Rotterdam

Eind 2008 zijn er 24 gebieden met cameratoezicht in de politieregio Rotterdam-Rijnmond en 21 gebieden in de gemeente Rotterdam. Deze gebieden en het aantal camera's en startdatum zijn weergegeven in tabel 1.1. De schuingedrukte gebieden bevinden zich buiten de gemeente Rotterdam.

Tabel 1.1 Cameratoezichtgebieden

Locatie	Aantal camera's	Vanaf
Bloemhof/Hillesluis	6	Juli 2008
Boulevard-Zuid	22	Januari 2006
Centraal Station	31	December 2002
Centrum-Oost	20	Maart 2008
Coolsingel	10	Januari 2006
Couwenburg	8	Augustus 2007
Crooswijk	10	December 2006
Delfshaven	4	Januari 2007
Dordtselaan	14	Juni 2007
<i>Hellevoetsluis</i>	7	December 2008
Katendrecht	11	Mei 2008
Marconiplein	4	Juni 2001
Mathenesserdijk	9	Juni 2001
Metrostation Delfshaven	2	Juni 2001
Middelland	5	Juli 2008
Oude Noorden	17	Juli 2008
Saftlevenkwartier	12	Juni 2000
<i>Spijkenisse Centrum</i>	17	April 2008
<i>Spijkenisse De Akkers</i>	7	Oktober 2008
Spinozaweg	14	Oktober 2008
Stadhuisplein	13	Juni 2000
West-Kruiskade	20	December 2003
Westersingel	3	Februari 2006
Zuidplein	14	Juni 2007
Totaal	280	-

In totaal hingen er eind 2008 280 camera's voor de handhaving van de openbare orde. De meeste camera's hingen rond het Centraal Station en in de gebieden Boulevard-Zuid, West-Kruiskade en Centrum-Oost.

Op korte termijn is er een uitbreiding van cameratoezicht gepland in de politie-regio Rotterdam-Rijnmond. Deze gebieden zijn weergegeven in tabel 1.2.

Tabel 1.2 Nieuwe cameratoezichtgebieden

Locatie
Slinge/Het Baken (actief per 1-1-2009)
Schiedam
Centrum West (actief per 30-4-2009)
Oud Charlois*
Slinge/Plein 1953*
Totaal

* In deze gebieden is cameratoezicht gewenst, maar een definitieve beslissing hieromtrent is nog niet genomen in verband met de noodzakelijke technische en uitkijkgapaciteit.

Niet alle gebieden, zoals genoemd in tabel 1.1, worden in het verdiepende onderzoek in deel 2 van dit rapport meegenomen. Niet meegenomen worden de gebieden waar het cameratoezicht recentelijk operationeel is geworden en de cameragebieden Dordtselaan en Zuidplein, omdat het cameratoezicht aldaar recentelijk is geëvalueerd. Ook het cameratoezicht rondom Rotterdam CS wordt niet meegenomen. Het cameratoezicht in dit gebied staat niet ter discussie, omdat het ook antiterrorismedoelen dient. Ten slotte wordt dit onderzoek uitgevoerd in opdracht van de gemeente Rotterdam, waardoor ook de cameragebieden buiten deze gemeente buiten beschouwing worden gelaten.

Een overzicht van de onderzochte gebieden en de gebieden die niet worden onderzocht, staat in tabel 1.3.

Tabel 1.3 Onderzochte cameragebieden (in volgorde van operationeel worden van cameratoezicht)

Onderzochte locaties	Niet onderzochte locaties
Saftlevenkwartier	Centraal Station
Stadhuisplein	Westersingel
Mathenesserdijk	Zuidplein
Marconiplein	Dordtselaan
Metrostation Delfshaven	<i>Spijkenisse centrum</i>
West-Kruiskade	Katendrecht
Boulevard-Zuid	Bloemhof/Hillesluis
Coolsingel	Oude Noorden
Crooswijk	Spinozaweg
Delfshaven	<i>Spijkenisse de Akkers</i>
Couwenburg	<i>Hellevoetsluis</i>
Centrum-Oost	
Middelland	

1.2 Doel- en vraagstelling onderzoek

Het doel van dit onderzoek is het evalueren van het cameratoezicht in de verschillende cameragebieden. Dat wil zeggen dat dit onderzoeksrapport een overzicht geeft van de werking van cameratoezicht en de ontwikkelingen op dit terrein en daarnaast een conclusie geeft over het wel of niet continueren van het cameratoezicht per gebied. De volgende vragen worden beantwoord.

Effectiviteit cameratoezicht

- Leidt het cameratoezicht tot een vermindering van geweld en overlast op straat?
- Leidt het cameratoezicht tot een verbetering van de veiligheidsgevoelens onder bewoners en bezoekers?
- Leidt het cameratoezicht tot een verbetering van de effectiviteit van het optreden van politie en justitie?

Toegevoegde waarde instrument cameratoezicht

- Wat is de toegevoegde waarde van cameratoezicht voor politie?
- Wat is de toegevoegde waarde van cameratoezicht voor justitie?

Wetgeving

- In hoeverre is de huidige wetgeving nog toereikend voor de ontwikkelingen binnen het beleid van cameratoezicht?
- Volstaat de checklist voor het aanvragen van cameratoezicht (daterend uit juli 2005)?

Publiek-private samenwerking (PPS)

- Welke PPS-constructies zijn reeds gerealiseerd (welke koppelingen tussen private camerasystemen en het cameranetwerk van de politie zijn er)?
- Welke PPS-constructies worden in de toekomst nog gerealiseerd?
- Welke knelpunten doen zich voor bij PPS?

Ontwikkelingen

- Welke ontwikkelingen zijn er op het terrein van cameratoezicht (mobiel cameratoezicht, intelligente software, et cetera)?
- Welke ontwikkelingen zijn er bij de gemeente, politie, openbaar ministerie en stadstoezicht (organisatorisch of beleidsmatig op het terrein van cameratoezicht)?

Toekomst

- Moet het cameratoezicht in de verschillende gebieden gecontinueerd worden? Zo ja, kan dat op de huidige wijze of moeten er aanpassingen worden gedaan aan het cameratoezicht?
- Hoe kan de toegevoegde waarde van cameratoezicht worden vergroot?

1.3 Aanpak

De bovenstaande vragen worden beantwoord aan de hand van de volgende onderzoeksinstrumenten:

1. bestuderen cijfers;
2. interviews met professionals;
3. afwegingskader.

Bestuderen cijfers

- incidenten en aangiften uit X-pol over verschillende jaren;
- cijfers van de cameratoezichtcentrale (Coppweb) uitgesplitst naar de verschillende gebieden voor de verschillende jaren;
- cijfers uit de Veiligheidsindex over verschillende jaren;
- cijfers uit de Monitor Veilig Ondernemen over verschillende jaren.

Interviews met professionals

Er zijn in het kader van dit onderzoek interviews geweest met:

- afdelingschef uitkijkrumte;
- coördinator uitkijkrumte;
- supervisor uitkijkrumte;
- beleidsadviseur van de Directie Veiligheid van de gemeente Rotterdam;
- beleidsmedewerker van het Openbaar Ministerie;
- coördinator Directe Hulpverlening (DHV) van de politie;
- coördinator van de meldkamer;
- beleidsmedewerker van een deelgemeente;
- medewerker centrale verkeersleiding RET;
- twee stadsmariniers;
- beleidsmedewerker van één van de omliggende gemeenten;
- chef cameratoezicht van stadstoezicht;
- beleidsadviseur stadstoezicht;
- buurtagent/coördinator persoonsgebonden aanpak.

Afwegingskader

Er werd een afwegingskader ontwikkeld aan de hand van onze eigen expertise en gesprekken met betrokkenen. Het afwegingskader passen we toe op dertien cameragebieden. Aan de hand van het afwegingskader wordt in deel 2 van dit rapport nagegaan of het continueren van cameratoezicht in deze gebieden wenselijk is.

2 WAARNEMING EN OPVOLGING

Dit hoofdstuk beschrijft de incidenten die door de uitkijkers van cameratoezicht worden waargenomen en de wijze waarop hieraan opvolging wordt gegeven. De cijfers zijn afkomstig uit Coppweb, het registratiesysteem van de afdeling regionaal cameratoezicht.

2.1 Waarneming

In tabel 2.1 is weergegeven hoeveel incidenten zijn waargenomen in de periode 2007 en 2008 in alle cameragebieden. Ook is in de tabel opgenomen hoeveel camera's er in 2008 in de gebieden hangen en wat het gemiddeld aantal waarnemingen per camera is in dat jaar. In 2007 zijn er vanwege technische redenen geen cijfers beschikbaar van januari tot en met maart, waardoor een vergelijking tussen 2007 en 2008 lastig te maken is.

Tabel 2.1 Aantal waargenomen incidenten/per camera

Gebieden (in volgorde van operationeel worden cameratoezicht)	2007 (v.a. april)	2008	Aantal camera's in 2008	Gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera in 2008	Gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera per maand operationeel in 2008
Saftlevenkwartier	396	652	12	54	5
Stadhuisplein	1062	1358	13	104	9
Marconiplein	205	270	4	68	6
Mathenesserdijk	581	730	9	81	7
Metrostation Delfshaven	286	365	2	183	15
Centraal Station	1667	2016	31	65	5
West-Kruiskade	1881	2509	20	125	10
Boulevard-Zuid	1602	1875	22	85	7
Coolsingel	1308	1795	10	180	15
Westersingel	476	618	3	206	17
Crooswijk	450	598	10	60	5
Delfshaven	136	291	4	73	6
Dordtselaan	702	1405	14	100	8
Zuidplein	420	911	14	65	5
Couwenburg	338	525	8	66	6
Centrum-Oost*	82	1105	20	55	6
Spijkenisse Centrum**	-	225	17	13	1
Katendrecht**	-	223	11	20	3

Vervolg tabel 2.1

Gebieden (in volgorde van operationeel worden cameratoezicht)	2007 (v.a. april)	2008	Aantal camera's in 2008	Gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera in 2008	Gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera per maand operationeel in 2008
Bloemhof**	-	173	6	29	5
Middelland**	-	208	5	42	7
Oude Noorden**	-	522	17	31	5
Spijkenisse de Akkers**	-	100	7	14	5
Spinozaweg**	-	95	14	7	2
Totaal	11.592	18.569	273	68	6

* In Centrum-Oost was er pas 1 camera operationeel in 2007, waardoor het grote verschil tussen 2007 en 2008 verklaard kan worden.

** De camera's in deze gebieden zijn pas halverwege 2008 operationeel geworden (zie ook tabel 1.1).

Bron: Coppweb.

In totaal zijn er in 2008 18.569 incidenten waargenomen door de 273 camera's³ in de gebieden. Dit is gemiddeld ruim 1500 incidenten per maand en 50 incidenten per dag. Uit de tabel is af te lezen dat er in absolute aantallen veel incidenten worden waargenomen in de gebieden Boulevard-Zuid, West-Kruiskade, Coolsingel en rondom het Centraal Station. In deze gebieden hangen ook veel camera's en/of ze zijn erg druk bezocht. Als wordt gekeken naar het gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera dan scoren de gebieden Metrostation Delfshaven, Coolsingel en Westersingel zeer hoog. In deze gebieden worden twee à drie keer zoveel incidenten waargenomen als gemiddeld in alle gebieden (gemiddeld vijftien incidenten per maand). In Spijkenisse Centrum, Katendrecht en aan de Spinozaweg ligt het gemiddeld aantal waarnemingen per camera (gemiddeld twee incidenten per maand) duidelijk onder het gemiddelde.⁴ In tabel 2.2 is weergegeven welk type incidenten wordt waargenomen door cameratoezicht.

³ Met uitzondering van de zeven camera's in Hellevoetsluis. Deze werden pas operationeel in de laatste dagen van 2008.

⁴ De (mogelijke) achterliggende oorzaken van afwijkende cijfers in specifieke gebieden zullen in deel 2 van het rapport aan bod komen.

Tabel 2.2 Type waargenomen incidenten per jaar (in procenten)

Incident	2007	2008
Verkeer	12	13
Geweld	11	12
Alcohol	13	11
Overtreding APV	12	9
Ruzie zonder geweld	4	7
Verdacht gedrag	7	6
Hulpverlening	6	6
Diefstal zonder geweld	5	6
Overlast drugs	7	5
Overlast	4	5
Vernieling	2	3
Overlast jeugd	3	3
Diefstal met geweld	1	2
Zeden	1	1
Schoon en heel	1	1
Openbare orde	0	0
Overig	11	12
Totaal	100	100

Bron: Coppweb

Zowel in 2007 en 2008 worden er relatief veel verkeersincidenten (aanrijdingen, gevaarlijk rijgedrag, parkeeroverlast, rijden onder invloed) waargenomen, maar ook geweldsincidenten (aantreffen wapen, bedreiging, mishandeling, openlijk geweld, vechtpartij) en alcoholincidenten (drinken van alcohol, openbaar dronkenschap). In 2008 is het aantal APV-overtredingen (wildplassen en bedelen) dat wordt waargenomen sterk gedaald ten opzichte van 2007. Verder valt op dat er juist weinig waargenomen incidenten zijn met betrekking tot evenementen (onder het kopje openbare orde).⁵ Ook worden er weinig schoon en heel incidenten (defect straatmeubilair, graffiti, grofvuil, ondeugdelijk aanbieden bedrijfsafval/huisafval, zwerfafval, autowrak) waargenomen.

2.2 Opvolging

Opvolging incidenten

Voordat een incident wordt opgevolgd, kan deze op verschillende manieren binnenkomen bij de uitkijkrimte van de afdeling regionaal cameratoezicht. Allereerst kunnen de uitkijkers tijdens het uitkijken zelf incidenten constateren. Ten tweede kan de meldkamer van de politie een incident doorgeven aan de

⁵ Bij Grootchalig Bijzonder Optreden (GBO), bijvoorbeeld bij evenementen zoals de Dance Parade of de marathon, is de registratie in Coppweb afwijkend. Tot 30 april 2008 werd dit vanuit commandoruimten gecoördineerd en werd niet blijvend geregistreerd. Na die tijd werd dit vanaf de actiewerkplek in de cameratoezichtcentrale wel gedaan. Deze actiewerkplek wordt ook door mensen uit de wijk bemand (dit gebeurde 149 keer in 2008). Van die acties is eveneens geen registratie, terwijl ze wel effectief blijken te zijn.

uitkijkruijnte. Dit gebeurt in gevallen dat de meldkamer wil dat de uitkijkers meekijken met een incident dat zich voordoet. Tot slot heeft de RET haar eigen private cameranetwerk. Op aanvraag van de politie kan zij beelden doorschakelen naar de uitkijkruijnte van de politie. Hetzelfde geldt voor de camera's in de Maastunnel. In tabel 2.3 is weergegeven hoe de incidenten binnenkomen bij de uitkijkruijnte.

Tabel 2.3 Waarnemer incidenten

Waarnemer incident	Absoluut		Percentage	
	2007	2008	2007	2008
Meldkamer	4.395	9.868	39	52
Uitkijkruijnte	6.343	8.952	57	47
RET	138	127	1	1
Maastunnel	0	20	0	0
Onbekend	335	103	3	1
Totaal	11.211	19.070	100	100

* Het totaal aantal incidenten wijkt af van het totaal in tabel 2.1. Omdat in 2007 sommige gebieden nog in de opstartfase zaten is er een registratieverschil. Niet van alle incidenten is de herkomst geregistreerd. Anderzijds zijn er in 2008 enkele dubbeltellingen.

Bron: Coppweb

Uit tabel 2.3 is af te lezen dat in 2007 ruim de helft van de incidenten door de uitkijkruijnte wordt waargenomen. Ook de meldkamer geeft veel incidenten door aan de centrale (39%), waarna de uitkijkers kunnen meekijken met een door de meldkamer aangestuurd incident. De verhouding tussen het constateren van incidenten tussen de meldkamer en de uitkijkruijnte is in 2008 omgekeerd. In dat jaar is het vooral de meldkamer die incidenten constateert en doorgeeft. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat naarmate het aantal camera's toeneemt het eigen initiatief van de uitkijkers van de afdeling regionaal cameratoezicht deels wegvalt.⁶ De medewerkers zijn vaker reactief dan pro-actief aan het werk.

Na het constateren van een incident zijn er verschillende manieren waarop het incident opvolging kan krijgen. Meestal wordt een incident uitgezet bij de meldkamer van de politie (bij hoge prioriteit) of bij de wachtcommandant (bij minder hoge prioriteit). In enkele gevallen besluit de supervisor van de uitkijkruijnte om zelf actie te ondernemen op een incident, met name door contact op te nemen met gemeentelijke diensten. Bij alle incidenten is er in ieder geval contact met of de meldkamer, of de wachtcommandant, of Stadstoezicht. In sommige gevallen wordt tijdens dit contact direct besloten geen actie te ondernemen op een incident. Deze beslissing wordt vaker genomen door de wachtcommandant dan door de meldkamer. Dit is logisch gezien de aard en prioriteit van de meldingen. Meldingen met hoge prioriteit

⁶ Onderzoek van TNO wees uit dat 35 camera's per uitkijker gewenst is. Eind 2008 worden vijftig camera's per uitkijker bekeken.

worden namelijk doorgezonden naar de meldkamer en meldingen met een minder hoge prioriteit naar de wachtcommandant.

Tabel 2.4 Actie naar aanleiding van incidentwaarneming

Actie	Absoluut		Percentage	
	2007	2008	2007	2008
Meldkamer	3.575	8.125	30	42
Wachtcommandant	5.244	7.832	45	40
Meldkamer Stadstoezicht	131	93	1	0
Supervisor	92	114	1	1
Geen actie	2.736	3.422	23	17
Totaal	11.778	19.586	100	100

* Het totaal aantal acties ligt hoger dan het totaal aantal waargenomen incidenten. In enkele gevallen wordt zowel de meldkamer als de wachtcommandant ingeschakeld, waardoor sommige incidenten dubbel geteld worden.

Bron: Coppweb

Uit de tabel blijkt dat in 2007 het grootste deel van de incidenten werd doorgezet naar de wachtcommandant (45%) en ongeveer een derde van de incidenten naar de meldkamer. De supervisors beoordeelden een groter deel van de incidenten dus met een lagere prioriteit. In 2008 is deze verhouding gewijzigd. In dat jaar werden ongeveer evenveel incidenten doorgezet naar de meldkamer als naar de wachtcommandant. Dit komt overeen met tabel 2.3. Daaruit blijkt dat het aantal meldingen door de meldkamer is gestegen ten opzichte van 2007. Als een incident door de meldkamer wordt doorgezet naar de uitkijkruijnte dan wordt dit incident geregistreerd als doorgezet naar de meldkamer in tabel 2.4. Het aandeel incidenten dat niet wordt opgevolgd, is gedaald van 23 procent in 2007 naar 17 procent in 2008.

Indien een incident wordt doorgezet naar de meldkamer, naar de wachtcommandant of naar Stadstoezicht wordt uiteindelijk besloten wie de daadwerkelijke opvolging van het incident ter hande neemt. Daarbij kan de Directe Hulpverlening (DHV), de wijkpolitie, het fietsteam of Stadstoezicht worden ingeschakeld (tabel 2.5).

Tabel 2.5 Opvolging van incidenten in 2008*

Opvolging	Absoluut	Percentage
	2008	2008
DHV	10.965	60
Wijkpolitie	2.427	13
Fietsteam	904	5
Stadstoezicht	32	0
Geen actie	3.835	21
Totaal	18.163	100

* Cijfers over de daadwerkelijke opvolging zijn alleen beschikbaar over het jaar 2008.

** Dit aantal komt niet overeen met het aantal geen actie uit de vorige tabel. Dit wordt veroorzaakt door verschillen in registratie tussen uitkijkers.

*** Ook in deze tabel tellen de totalen niet op tot het totaal aantal waargenomen incidenten. Dit komt doordat niet altijd wordt geregistreerd welke opvolging uiteindelijk heeft plaatsgevonden.

Bron: Coppweb

Uit de tabel blijkt dat uiteindelijk drie vijfde van de incidenten wordt opgevolgd door de DHV en 13 procent door de wijkpolitie. Dit betekent dat de incidenten die worden doorgeschakeld naar de wachtcommandant toch vaak opvolging van de DHV krijgen. Verder wordt er weinig door Stadstoezicht opgevolgd, maar dat is verklaarbaar door het lage aantal incidenten 'schoon en heel' dat wordt waargenomen door cameratoezicht (zie tabel 2.2). De categorie 'geen actie' in tabel 2.5 houdt doorgaans in dat er telefonisch contact is geweest tussen de uitkijkruijnte en een derde partij. Hierop is vervolgens besloten dat geen actie wordt ondernomen. Dit kan verschillende redenen hebben. Een incident kan inmiddels zijn opgelost (bijvoorbeeld een vechtpartij die al voorbij blijkt), na inschatting blijkt de situatie minder ernstig of de prioriteiten liggen op dat moment elders. Het aantal incidenten waarvoor dit geldt, is met ongeveer twintig procent aanzienlijk.

Opsporing

Indien de politie beelden nodig heeft voor de opsporing dan wordt een opsporingsverzoek gedaan waarbij de beelden worden veiliggesteld. De cijfers over het aantal opsporingsverzoeken zijn geregistreerd per district (tabel 2.6). De te onderzoeken gebieden liggen in zes politiedistricten.

Tabel 2.6 Aandeel opsporingsverzoeken in relatie tot het totaal aantal incidenten, in percentages

District	2007	2008	2008*
Rotterdam Centrum: Stadhuisplein, West-Kruiskade, Saftlevenkwartier, Coolsingel, Couwenburg, Centrum Oost, Middelland, Centraal Station, Westersingel.	14	11	10
Rotterdam West: Mathenesserdijk, Delfshaven, Metrostation Delfshaven, Marconiplein.	22	25	22
Rotterdam Noord: Oude Noorden	-	-	-
Rotterdam Oost: Crooswijkseweg.	48	49	17
Feijenoord Ridderster: Boulevard-Zuid, Bloemhof, Dordtselaan, Katendrecht, Spinozaweg, Zuidplein	11	6	6
De Eilanden: Spijkenisse Centrum, Spijkenisse de Akkers	-	30	20
Totaal	16	12	10

* Gecorrigeerd voor opsporingsverzoeken RET.

In 2007 zijn in totaal 1897 opsporingsverzoeken geregistreerd op een totaal van 11.694 incidenten die door cameratoezicht in vier districten zijn waargenomen. Dat is 16 procent. Voor de andere twee districten zijn in 2007 nog geen opsporingsverzoeken geregistreerd. In 2008 zijn er in totaal 2.488 opsporingsverzoeken geregistreerd op een totaal van 20.450 incidenten die in vijf districten zijn waargenomen. Dit betekent dat uit 12 procent van de waargenomen incidenten een opsporingsverzoek volgt. Dit percentage verschilt per district. Het valt op dat er vooral veel opsporingsverzoeken worden gedaan door district Rotterdam Oost. Het enige cameragebied dat in dit district is gelegen, is de Crooswijkseweg. In dit cameragebied leidt bijna de

helft van de incidenten tot een opsporingsverzoek, terwijl het aantal waargenomen incidenten per camera onder het gemiddelde ligt (tabel 2.1). Een verklaring voor dit opvallende verschil is dat het gebied veel metrostations telt. De meldingen aan de RET worden eveneens meegeteld in de opsporingsverzoeken. In tabel 2.7 wordt het aantal opsporingsverzoeken aan de RET in het jaar 2008 weergegeven. Het aantal opsporingsverzoeken is, zoals eerder al bleek, het grootst in district Oost. Inclusief de opsporingsverzoeken via de RET is het totale aantal opsporingsverzoeken bijna drieduizend.

Tabel 2.7 Aantal opsporingsverzoeken aan RET in 2008

Opsporingsverzoek RET	2008
District Rotterdam Centrum	113
District Rotterdam West	43
District Noord	0
District Oost	191
District Feijenoord-Ridderster	24
District De Eilanden	38

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

2.3 Conclusie

In 2008 zijn er in de onderzochte gebieden meer dan 20.000 incidenten waargenomen met 280 camera's. Het gemiddeld aantal waargenomen incidenten per camera verschilt echter sterk. In de gebieden Metrostation Delfshaven, Coolsingel en Westersingel worden twee à drie keer zoveel incidenten waargenomen als gemiddeld in alle gebieden (gemiddeld vijftien incidenten per maand). In Spijkenisse Centrum, Katendrecht en aan de Spinozaweg ligt het gemiddeld aantal waarnemingen per camera (gemiddeld twee incidenten per maand) beduidend lager dan het gemiddelde. Door cameratoezicht worden met name verkeersincidenten, geweldsincidenten en alcoholincidenten waargenomen.

Van de waargenomen incidenten werd in 2008 twee vijfde doorgezet naar de meldkamer en twee vijfde naar de wachtcommandant. Ongeveer een vijfde van de incidenten wordt niet opgevolgd. De opvolging van de incidenten gebeurt uiteindelijk voornamelijk door de DHV. Op 10 à 20 procent van de incidenten volgt een opsporingsverzoek. Dit is per gebied verschillend door bijvoorbeeld de aanwezigheid van metrostations of drukte.

2.4 Leeswijzer

Deel 1 van dit rapport bestaat uit vijf hoofdstukken. In hoofdstuk 2 bespreken we de waarneming en opvolging van camerabeelden. Hoofdstuk 3 gaat in op de objectieve veiligheid aan de hand van door de politie geregistreerde incidenten. In hoofdstuk 4 komt vervolgens de subjectieve veiligheid aan bod, zoals gemeten onder burgers en ondernemers. Ten slotte worden in hoofdstuk 5 de belangrijkste ontwikkelingen ten aanzien van cameratoezicht geschetst. In deel 2 wordt per gebied, aan de hand van gebiedsspecifieke informatie, een afweging worden gemaakt over het continueren van cameratoezicht.

3 OBJECTIEVE VEILIGHEID

In dit hoofdstuk worden cijfers gepresenteerd over de incidenten die hebben plaatsgevonden in 2008. De cijfers in dit hoofdstuk zijn afkomstig uit het politieregistratiesysteem X-pol. In dit onderzoek worden ook cijfers betrokken van eerdere jaren. Deze worden gepresenteerd in deel 2, waarin de ontwikkeling in objectieve veiligheid per gebied wordt beschreven (om te kunnen besluiten tot het al dan niet continueren van cameratoezicht). In tabel 3.1 is het aantal incidenten per gebied in 2008 weergegeven.

3.1 Incidenten in X-pol

Waar de cameratoezichtcijfers uit het vorige hoofdstuk met name betrekking hebben op *zichtbare* criminaliteit, zijn de X-polcijfers een weergave van *alle* vormen van geregistreerde criminaliteit door de politie. Er worden in het algemeen dan ook meer incidenten geregistreerd door de politie dan door cameratoezicht. Het aantal incidenten dat waargenomen wordt door cameratoezicht is gemiddeld 56 procent van het aantal incidenten dat door de politie wordt geregistreerd.

Wat wel opvalt, is dat het aantal incidenten dat in X-pol is geregistreerd voor sommige gebieden juist een stuk lager is dan het aantal incidenten dat wordt waargenomen door de uitkijkruimte (tabel 2.1). Dit geldt met name voor de gebieden Couwenburg (525 incidenten waargenomen door cameratoezicht en 80 geregistreerd in X-pol), Crooswijk (598 versus 32) en Mathenesserdijk (730 versus 72). Dit verschil in aantallen wordt veroorzaakt doordat niet alle incidenten die door cameratoezicht worden waargenomen ook in X-pol worden geregistreerd. Er wordt door de betreffende diender een inschatting gemaakt van de relevantie om een incident in X-pol te registreren. In sommige gevallen is dat niet nodig, omdat een waarschuwing voldoende is. Ook mini-processen-verbaal, die voor relatief kleine vergrijpen worden geschreven, worden niet meegeteld in X-pol. Omdat de genoemde gebieden voornamelijk te kampen hebben met overlast, en daar wordt met mini-processen-verbaal tegen opgetreden, ligt deze verklaring voor de hand.

Verder valt op dat er grote verschillen zijn in geregistreerde incidenten tussen de verschillende gebieden. Dit kan worden veroorzaakt door de grootte van de gebieden. In de cameragebieden komen vooral verkeersincidenten en diefstal voor. Dit zijn ook twee incidenttypen die veel door cameratoezicht worden waargenomen.

Tabel 3.1 Aantal geregistreerde incidenten per gebied in 2008 (X-pol)

Incident	Gebied												
	Boulevard-Zuid	Centrum-Oost	Coolsingel	Couwenburg	Crooswijk	Delfshaven	Marconiplein	Mathe-nesser-dijk	Metrostation Delfshaven	Middel-land	Saftleven-kwartier	Stad-huis-plein	West-Kruis-kade
Verkeer	237	556	32	0	2	27	83	23	71	629	8	0	69
Diefstal	106	1220	94	20	8	36	5	11	49	574	46	10	116
Vermissing bescheiden/goederen/personen	81	658	65	12	5	77	9	3	39	393	27	19	35
Aandachtsvestiging	112	461	13	5	3	33	5	5	36	363	0	0	114
Overtreding APV	33	581	82	0	0	17	6	0	13	269	0	0	141
Drugs en alcohol	18	37	2	2	0	7	5	2	29	150	0	0	219
Geweld	95	304	24	11	1	35	2	5	31	287	33	0	35
Overlast	68	210	7	1	0	8	3	3	19	216	0	0	31
Ruzie zonder geweld	64	95	5	1	0	16	1	0	21	166	0	0	27
Vernieling	33	205	11	6	4	17	1	5	14	130	10	1	13
Overval/straatroof/zakkenrollerij	11	467	18	3	0	17	1	2	14	128	16	16	15
Inbraak	27	106	7	2	0	11	0	0	4	71	9	0	7
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	18	112	4	1	1	8	3	0	7	59	0	0	10
Overig	954	2246	58	16	8	152	43	13	212	1332	6	1	301
Totaal	1857	7258	422	80	32	461	167	72	559	4767	155	47	1133

Bron: X-pol

Tabel 3.1 Aantal geregistreerde incidenten per gebied in 2008 (vervolg)

Incident	Gebied										
	Centraal Station	Dordtse-laan	Wester-singel	Zuid-plein	Spinoza-weg	Oude Noorden	Katen-drecht	Bloemhof	Hellevoet-sluis	Spijkenisse centrum	Spijkenisse de akkers
Verkeer	5	98	45	317	256	715	184	177	134	180	78
Diefstal	61	42	150	874	254	431	140	161	174	302	93
Vermissing bescheiden/goederen/personen	40	36	48	529	120	425	175	157	139	208	59
Aandachtsvestiging	0	30	65	238	93	513	159	119	68	190	45
Overtreding APV	0	27	19	230	3	75	86	57	23	30	12
Drugs en alcohol	0	10	17	41	6	70	12	53	11	28	6
Geweld	2	31	46	219	61	243	66	133	73	120	45
Overlast	0	19	31	166	40	221	64	131	99	116	98
Ruzie zonder geweld	0	13	18	102	35	236	70	101	24	53	32
Vernieling	8	15	19	74	62	174	93	93	53	121	71
Overval/straatroof/zakkenrollerij	7	9	34	207	34	75	28	73	18	72	9
Inbraak	2	8	9	30	35	156	44	36	15	35	27
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	1	3	8	78	29	101	21	28	29	28	15
Overig	10	134	145	1414	329	1689	952	551	491	869	274
Totaal	136	475	654	4519	1357	5124	2094	1870	1351	2352	864

3.2 Aangiften per gebied

Tabel 3.2 laat het aantal aangiften per gebied in 2008 zien. De meeste aangiften hebben betrekking op diefstal. Ook wordt vaak aangifte gedaan van vermissing van goederen. Het beeld dat volgt uit de aangiften komt grotendeels overeen met het incidentenpatroon zoals dat volgt uit tabel 3.1. Een opvallend verschil is wel te vinden met betrekking tot het aantal geregistreerde verkeersincidenten. Dit is een categorie waar doorgaans weinig tot geen aangifte van wordt gedaan.

In de gebieden met veel incidenten en aangiften, met name Centrum-Oost, Middelland, Zuidplein en het Oude Noorden, valt op dat naast diefstal ook geweld en overvallen/zakkenrollerij vaker voorkomen. Gezien de aard van deze gebieden is dit niet verwonderlijk. Deze cameragebieden herbergen namelijk grote winkelcentra of -straten, die deze vormen van criminaliteit doorgaans met zich meebrengen.

Tabel 3.2 Aantal aangiften per gebied in 2008 (X-pol)

Incident	Gebied												
	Boule- vard- Zuid	Cen- trum- Oost	Cool- singel	Cou- wen burg	Croos- wijk	Delfs- haven	Marco- niplein	Mathe- nesser- dijk	Metro- station Delfs- haven	Middel- land	Saftle- ven- kwartier	Stad- huis- plein	West- Kruis- kade
Verkeer	229	42	4	0	0	2	0	0	0	23	4	0	2
Diefstal	102	926	87	20	8	33	3	11	28	486	87	10	88
Vermissing bescheiden/ goederen/personen	83	333	56	8	2	42	4	2	20	184	56	19	17
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drugs en alcohol	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Geweld	95	178	10	9	0	16	0	3	18	148	10	0	20
Overlast	51	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vernieling	33	142	8	5	4	13	1	5	8	88	8	1	7
Overval/straatroof/zakkenrollerij	11	434	15	3	0	15	1	2	11	107	15	16	12
Inbraak	26	81	7	2	0	8	0	0	3	54	7	0	6
Hulpverlening: onwelwording/ ongeval	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	191	102	6	0	0	11	2	0	8	58	6	1	9
Totaal	954	2238	193	47	14	140	11	23	96	1148	193	47	161

Bron: X-pol

Tabel 3.2 Aantal aangiften per gebied in 2008 (vervolg)

Incident	Gebied										
	Centraal Station	Dordtse-laan	Wester-singel	Zuid-plein	Spinoza-weg	Oude Noorden	Katen-drecht	Bloemhof	Hellevoet-sluis	Spijkenisse centrum	Spijkenisse de akkers
Verkeer	0	5	2	18	20	40	5	22	9	10	10
Diefstal	57	33	126	433	210	362	107	134	139	251	79
Vermissing bescheiden/goederen/personen	40	17	25	225	55	214	93	88	55	82	28
Aandachtsvestiging	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	1	0	0	2	0
Geweld	2	14	26	162	41	120	35	69	42	60	26
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vernieling	6	9	11	98	45	119	76	59	35	92	60
Overval/straatroof/zakkenrollerij	7	8	28	114	28	67	24	67	16	65	8
Inbraak	2	4	7	73	26	127	40	29	12	26	23
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	1	12	4	66	24	73	18	28	16	22	10
Totaal	119	102	229	1189	449	1122	399	496	324	610	244

Bron: X-pol

3.3 Aangiften in relatie tot het aantal incidenten

Het is interessant om te kijken hoe het aantal aangiften zich verhoudt ten opzichte van het aantal incidenten dat de politie registreerde. Over alle gebieden gezien wordt in 28 procent van de geregistreerde incidenten aangifte gedaan. Zoals tabel 3.3 laat zien verschilt dit echter sterk per gebied. In het Saftlevenkwartier worden zelfs meer aangiften gedaan dan het aantal incidenten dat de politie registreerde. In de gebieden waar relatief vaak aangifte wordt gedaan, gezien het aantal incidenten, wordt het meest aangifte gedaan van diefstal of de vermissing van goederen.

Tabel 3.3 Aandeel aangiften in relatie tot het totaal aantal incidenten, in percentages (X-pol)

Gebied	Percentage
Saftlevenkwartier	125
Stadhuisplein	100
Centraal Station	88
Couwenburg	59
Boulevard-Zuid	51
Coolsingel	46
Crooswijk	44
Westersingel	35
Spinozaweg	33
Mathenesserdijk	32
Centrum-Oost	31
Delfshaven	30
Spijkenisse de Akkers	28
Bloemhof	27
Zuidplein	26
Spijkenisse Centrum	26
Middelland	24
Hellevoetsluis	24
Oude Noorden	22
Dordtselaan	21
Katendrecht	19
Metrostation Delfshaven	17
West-Kruiskade	14
Marconiplein	7
Gemiddeld	28

Bron: X-pol

3.4 Conclusie

Het aantal incidenten dat in de cameratoezichtgebieden wordt geregistreerd in X-pol, is voor sommige cameratoezichtgebieden een stuk lager dan het aantal incidenten dat wordt waargenomen door de uitkijkruijmt. Dit verschil wordt veroorzaakt doordat niet alle incidenten die door cameratoezicht worden

waargenomen ook in X-pol worden geregistreerd. Dit komt doordat niet alle incidenten relevant zijn om in X-pol op te nemen: soms is een waarschuwing voldoende, of wordt er een mini-proces-verbaal gemaakt. In de gebieden Centrum-Oost, Oude Noorden, Metrostation Delfshaven en Zuidplein worden de meeste incidenten waargenomen.

Het aantal aangiften dat wordt opgenomen in X-pol, komt grotendeels overeen met het aantal in X-pol geregistreerde incidenten. Het enige verschil is te vinden in de verkeersincidenten. Deze worden vaak geregistreerd, maar er wordt bijna nooit aangifte van gedaan. In de gebieden Centrum-Oost, Zuidplein, Middelland en het Oude Noorden worden de meeste aangiften gedaan.

De verhouding tussen het aantal aangiften per gebied in relatie tot het aantal geregistreerde incidenten verschilt sterk per gebied. In het Saftlevenkwartier worden meer aangiften gedaan dan het aantal incidenten dat de politie registreerde, in het gebied Marconiplein wordt maar in zeven procent van de aantal geregistreerde incidenten aangifte gedaan.

4 SUBJECTIEVE VEILIGHEID

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de subjectieve veiligheid, oftewel de veiligheidsbeleving. Er worden in dit hoofdstuk twee bronnen gebruikt, namelijk de Veiligheidsindex 2004-2009 en de Monitor Veilig Ondernemen 2007 en 2008. De Veiligheidsindex is een jaarlijkse enquête onder bewoners van Rotterdam (ruim 10.000 respondenten). De Monitor Veilig Ondernemen is een jaarlijkse enquête onder ondernemers in Rotterdam (ruim 6000 respondenten).

4.1 Veiligheid onder bewoners

In deze paragraaf worden de voor cameratoezicht relevante bevindingen van de Veiligheidsindex besproken. De resultaten van de Veiligheidsindex zijn ingedeeld naar wijken. Een aantal wijken heeft meerdere cameragebieden. Daarom is in de tabellen in deze paragraaf weergegeven welke camera-gebieden in de genoemde wijken liggen. De cijfers zijn gepresenteerd over de jaren 2003 tot en met 2008. Om het effect van cameratoezicht goed te kunnen beoordelen, zouden cijfers van voor en na invoering van cameratoezicht moeten worden bestudeerd. De data van invoering zijn reeds in hoofdstuk 2 beschreven. Veel van de wijken waren al voorzien van cameratoezicht voor 2003. Dat maakt een voor- en navergelijking niet mogelijk voor de meeste gebieden. Desondanks zijn de veiligheidsgevoelens een belangrijke factor in de afweging cameratoezicht wel of niet toe te passen, los van het feit of de veiligheidsgevoelens toe- of afgenomen zijn na invoering van cameratoezicht.

Veiligheidsgevoelens

Allereerst is gekeken naar de veiligheidsgevoelens in het algemeen (tabel 4.1). In alle gebieden is er een duidelijke afname in het percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt. Het percentage bewoners dat zich nooit onveilig voelt is ook in alle gebieden (flink) toegenomen in de periode van 2003 tot en met 2007. In 2008 lijkt weer een afname op te treden. Omdat cameratoezicht altijd wordt ingezet in een pakket van maatregelen is het echter onduidelijk in hoeverre cameratoezicht een bijdrage heeft geleverd aan deze verschuivingen. Ook in Middelland is een duidelijke verbetering in veiligheidsgevoelens te zien in de periode 2003-2007, terwijl het cameratoezicht daar pas in 2008 is ingevoerd.

Tabel 4.1 Algemene onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stadsdriehoek C.S. kwartier (Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein), Centraal Station, NS	9	5	5	4	3	3	51	55	62	61	67	59
Oude Westen (West-Kruiskade, Westersingel)	14	11	7	8	6	10	47	50	64	72	65	51
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt (Coolsingel, Saftlevenkwartier)	13	6	6	4	3	10	50	62	61	67	71	54
Delfshaven (Delfshaven)	15	6	7	5	3	7	48	61	67	63	74	51
Bospolder (Metrostation Delfshaven)	13	13	8	8	6	9	57	59	61	70	71	57
Tussendijken (Metrostation Marconiplein)	6	8	4	6	4	6	62	64	70	71	75	61
Middelland (Middelland)	8	6	5	7	5	9	49	55	59	66	71	57
Oud /Nieuw Mathenesse/ Witte Dorp (Mathenesserdijk)	11	8	4	4	5	7	54	65	76	76	73	67
Oud Crooswijk (Crooswijkse-weg)	13	15	5	8	9	5	62	60	67	71	69	64
Bloemhof (Boulevard-Zuid, Bloemhof/Hillesluis)	15	11	12	9	6	10	52	60	62	66	60	54
Zuidplein (Zuidplein/Dordtselaan)	17	15	8	6	5	8	45	46	52	65	75	56
Katendrecht	11	13	8	8	7	7	57	64	66	63	71	65
Oude Noorden	12	11	4	7	7	7	53	56	70	62	73	53
Lombardijen (Spinozaweg)	6	4	8	4	8	5	57	66	67	79	59	56
Rotterdam	10	8	6	5	5	6	57	61	67	70	70	60

Bron: Veiligheidsindex 2004-2009

In tabel 4.2 is weergegeven wat de onveiligheidsgevoelens zijn in de eigen buurt. De veiligheidsgevoelens van buurtbewoners in de eigen buurt laten eenzelfde positieve ontwikkeling zien als de veiligheidsgevoelens van buurtbewoners in het algemeen.

Tabel 4.2 Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Stadsdriehoek C.S. kwartier (Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein), Centraal Station, NS	5	3	2	1	1	3	64	66	72	74	77	71
Oude Westen (West-Kruiskade, Westersingel)	15	10	6	6	8	11	54	51	67	76	72	59
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt (Coolsingel, Saftlevenkwartier)	8	4	3	3	2	8	59	73	72	76	77	65
Delfshaven (Delfshaven)	6	3	4	5	5	7	56	70	77	68	82	60
Bospolder (Metrostation Delfshaven)	9	8	6	6	4	7	64	63	68	70	78	66
Tussendijken (Metrostation Marconiplein)	7	4	2	6	4	7	68	71	77	78	82	69
Middelland (Middelland)	6	5	4	4	5	7	58	58	67	70	75	65
Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp (Mathenesserdijk)	6	5	2	2	4	6	67	73	82	84	80	77
Oud Crooswijk (Crooswijkseweg)	9	11	5	6	6	5	68	66	69	77	78	69
Bloemhof (Boulevard-Zuid, Bloemhof/Hillesluis)	12	9	10	7	4	8	60	68	65	74	64	62
Zuidplein (Zuidplein/Dordtselaan)	12	10	4	8	5	12	41	58	61	64	77	58
Katendrecht	6	7	4	9	8	6	71	70	75	68	77	73
Oude Noorden	8	7	3	6	3	7	61	63	74	70	81	61
Lombardijen (Spinozaweg)	6	3	6	2	8	5	67	80	77	83	73	64
Rotterdam	6	4	4	4	4	5	69	72	76	79	80	70

Bron: Veiligheidsindex 2004-2009

Houding ten opzichte van cameratoezicht

Veiligheidsgevoelens zijn een goede indicatie voor de werking van cameratoezicht, maar deze gevoelens kunnen door meer factoren dan alleen cameratoezicht worden beïnvloed. Daarom is ook gekeken naar de houding van burgers ten aanzien van cameratoezicht en het effect van deze vorm van toezicht op de veiligheidsgevoelens. In tabel 4.3 is de houding van burgers weergegeven.

Tabel 4.3 Houding tegenover cameratoezicht, percentage (zeer) positief

Wijk	2006	2007	2008
Stadsdriehoek C.S. kwartier (Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein, Centraal Station)	90	91	85
Oude Westen (West-Kruiskade, Westersingel)	90	78	81
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt (Coolsingel, Saftlevenkwartier)	89	85	82
Delfshaven (Delfshaven)	82	81	74
Bospolder (Metrostation Delfshaven)	86	79	81
Tussendijken (Metrostation Marconiplein)	84	81	82
Middelland (Middelland)	85	79	78

Vervolg tabel 4.3

Wijk	2006	2007	2008
Oud /Nieuw Mathenesse/Witte Dorp (Mathenesserdijk)	83	81	83
Oud Crooswijk (Crooswijkseweg)	86	85	85
Bloemhof (Boulevard-Zuid, Bloemhof/Hillesluis)	85	88	82
Zuidplein (Zuidplein/Dordtselaan)	89	94	89
Katendrecht	83	80	83
Oude Noorden	84	77	78
Lombardijen (Spinozaweg)	88	88	83
Rotterdam	88	86	84

Bron: Veiligheidsindex 2007-2009

Uit de tabel blijkt dat de houding van burgers tegenover cameratoezicht in de cameragebieden gelijk is gebleven of soms iets negatiever is geworden. Gemiddeld genomen is vier vijfde van de burgers (zeer) positief over cameratoezicht. In tabel 4.4 is weergegeven welk effect de burgers ervaren van cameratoezicht op hun veiligheidsgevoel.

Tabel 4.4 Effect van cameratoezicht op veiligheidsgevoel, percentage (sterk) toegenomen

Wijk	2006	2007	2008
Stadsdriehoek C.S. kwartier (Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein, Centraal Station)	69	66	59
Oude Westen (West-Kruiskade, Westersingel)	65	61	61
Cool/Nieuwe Werk/Dijkzigt (Coolsingel, Saftlevenkwartier)	68	69	62
Delfshaven (Delfshaven)	62	55	53
Bospolder (Metrostation Delfshaven)	60	61	59
Tussendijken (Metrostation Marconiplein)	67	62	58
Middelland (Middelland)	57	59	54
Oud/Nieuw Mathenesse/Witte Dorp (Mathenesserdijk)	74	60	64
Oud Crooswijk (Crooswijkseweg)	58	66	62
Bloemhof (Boulevard-Zuid, Bloemhof/Hillesluis)	72	72	62
Zuidplein (Zuidplein/Dordtselaan)	69	72	61
Katendrecht	68	68	58
Oude Noorden	66	61	56
Lombardijen (Spinozaweg)	54	64	54
Rotterdam	17	20	23

Bron: Veiligheidsindex 2007-2009

Gemiddeld ervaart bijna twee derde van de burgers in de cameragebieden dat cameratoezicht hun veiligheidsgevoel vergroot. Het effect van cameratoezicht op veiligheidsgevoelens van burgers is in 2007 in vergelijking met 2006 stabiel gebleven of soms licht afgenomen. In Rotterdam als geheel stijgt het percentage mensen dat overtuigd is van het effect van cameratoezicht op het veiligheidsgevoel.

4.2 Veiligheid onder ondernemers

In de Monitor Veilig Ondernemen zijn twee vragen gesteld aan ondernemers over cameratoezicht, namelijk of men bekend is met cameratoezicht en wat de houding is ten aanzien van cameratoezicht. De indeling naar gebieden die wordt gebruikt, is een andere dan in de Veiligheidsindex (wijkniveau) en de cameragebieden. Per deelgemeente is een uitsplitsing gemaakt naar winkelgebied en geen winkelgebied. Als er sprake is van winkelgebieden dan zijn deze winkelgebieden uitgesplitst. Deze indeling noodzaakt de cijfers in deze paragraaf op een hoger niveau te presenteren. Slechts twee cameragebieden zijn op gebiedsniveau te onderscheiden. De overige cameragebieden worden op deelgemeenteniveau gepresenteerd. In tabel 4.5 is de bekendheid met cameratoezicht weergegeven.

Tabel 4.5 Bekendheid met cameratoezicht, percentage ja

Gebied	2007	2008
Deelgemeente Stadscentrum, waaronder de cameragebieden Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein, West-Kruiskade, Coolsingel, Saftlevenkwartier, Westersingel, Centraal station	88	88
Deelgemeente Delfshaven, waaronder de cameragebieden Middelland, Delfshaven, Metrostation Delfshaven, Marconiplein, Mathenesserdijk	91	86
Crooswijkseweg*	100	100
Boulevard-Zuid	97	96
Zuidplein/Dordtselaan	87	95
Oude Noorden	87	71
Spinozaweg*	73	88
Katendrecht*	87	100

* Deze cijfers moeten met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd vanwege de kleine steekproefomvang.

Bron: Monitor Veilig Ondernemen 2007 en 2008

Uit de tabel blijkt dat minimaal 86 procent van de ondernemers bekend is met het cameratoezicht in de gemeente Rotterdam, de bekendheid is dus groot. De bekendheid is alleen in de deelgemeente Delfshaven enigszins afgenomen in 2008 ten opzichte van 2007. In tabel 4.6 is weergegeven hoe de ondernemers denken over cameratoezicht.

Tabel 4.6 Houding ten aanzien van cameratoezicht, percentage positief

Gebied	2007	2008
Deelgemeente Stadscentrum, waaronder de cameragebieden Centrum Oost, Couwenburg, Stadhuisplein, West-Kruiskade, Coolsingel, Saftlevenkwartier, Westersingel, Centraal station	86	84
Deelgemeente Delfshaven, waaronder de cameragebieden Middelland, Delfshaven, Metrostation Delfshaven, Marconiplein, Mathenesserdijk	74	79
Crooswijkseweg*	92	100
Boulevard-Zuid	88	92
Zuidplein/Dordtselaan	94	97
Oude Noorden	93	85
Spinozaweg	100	88
Katendrecht	93	87

* Deze cijfers moeten met enige voorzichtigheid worden geïnterpreteerd vanwege de kleine steekproefomvang.

Bron: Monitor Veilig Ondernemen 2007 en 2008

Niet alleen de bekendheid is groot, maar de ondernemers staan ook positief ten aanzien van het cameratoezicht. Minimaal driekwart van de ondernemers is positief over deze vorm van toezicht.

4.3 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de bewoners van Rotterdam zich door de jaren heen in het algemeen veiliger zijn gaan voelen. In alle cameragebieden is er een duidelijke afname in het percentage bewoners dat zich vaak onveilig voelt en een duidelijke toename in het percentage bewoners dat zich nooit onveilig voelt. Hetzelfde geldt voor de veiligheidsgevoelens in de eigen buurt. Wel lijkt zich in 2008 een trendbreuk voor te doen. De onveiligheidsgevoelens zijn in dat jaar in de cameragebieden iets groter geworden. Dit is echter in lijn met de rest van Rotterdam.

Omdat cameratoezicht binnen een pakket van maatregelen wordt toegepast, is het onduidelijk wat de bijdrage is geweest van cameratoezicht in de ontwikkeling van de veiligheidsgevoelens. Daarom is ook gekeken naar de uitkomst op de vraag of cameratoezicht de veiligheidsgevoelens beïnvloedt. Gemiddeld ervaart bijna twee derde van de bewoners van een cameragebied dat cameratoezicht het veiligheidsgevoel vergroot. Verder is gemiddeld vier vijfde van de burgers en driekwart van de ondernemers (zeer) positief over cameratoezicht. De gemiddelde Rotterdammer is daarnaast steeds vaker van mening dat cameratoezicht een positief effect heeft op zijn of haar veiligheidsgevoelens. Het draagvlak voor cameratoezicht in Rotterdam is daarmee groot.

5 ONTWIKKELINGEN IN CAMERATOEZICHT

5.1 Algemeen

Aan de hand van de voorhanden zijnde documentatie en gesprekken met betrokkenen vanuit de gemeente, de politie en externe partijen hebben we een beeld gekregen van de manier waarop cameratoezicht zich in Rotterdam (heeft) ontwikkeld. In dit hoofdstuk worden de ontwikkelingen in het cameratoezicht in Rotterdam geschetst aan de hand van onze bevindingen uit interviews en de literatuur.

5.2 Kaders

5.2.1 Wettelijk kader

De regeling van cameratoezicht op openbare plaatsen is sinds 2006 neergelegd in artikel 151c van de gemeentewet. De wet regelt dat de gemeenteraad de burgemeester bij verordening de bevoegdheid kan geven om te besluiten tot het toepassen van cameratoezicht in de openbare ruimte. Artikel 2.9a.1 van de Rotterdamse APV geeft de burgemeester deze bevoegdheid. De burgemeester kan ingevolge dat artikel besluiten tot de plaatsing van vaste camera's voor een bepaalde duur, ten behoeve van het toezicht op een openbare plaats of ten aanzien van voor ieder toegankelijke parkeerterreinen. Daarbij moet wel een noodzaak tot het handhaven van de openbare orde aanwezig zijn en zijn de volgende aanvullende voorwaarden gesteld:

- De periode waarvoor cameratoezicht wordt toegepast wordt vermeld.
- De aanwezigheid van de camera's moet op duidelijke wijze kenbaar worden gemaakt.
- De gemaakte beelden mogen niet langer dan vier weken worden bewaard.⁷

Daarnaast zijn de subsidiariteit en proportionaliteit van de maatregel belangrijke waarden. Dat wil zeggen dat cameratoezicht zou moeten plaatsvinden in een pakket van maatregelen en wel als laatste middel daarin. Ook de noodzaak van cameratoezicht in het kader van de openbare ordebewaking moet aangetoond zijn.

Het huidige wettelijk kader dat artikel 151c van de gemeentewet biedt, is volgens de meeste betrokkenen toereikend. Volgens vertegenwoordigers van de gemeente en de politie geeft het artikel voldoende ruimte om lokale

⁷ In Rotterdam worden de camerabeelden zeven dagen bewaard.

afwegingen te maken. De grenzen liggen er duidelijk in vast, zonder dat de speelruimte voor lokaal beleid er door wordt ingeperkt. Enkele respondenten uit de adviesgroep regionaal cameratoezicht geven wel aan dat de scheidslijn tussen de regimes van de gemeentewet en de politiewet soms lastig te trekken is. Openbare orde en opsporingsdoeleinden moeten namelijk meestal in elkaars verlengde worden gezien. Daarom is het soms lastig om te bepalen op grond van welk artikel cameratoezicht moet worden ingezet. Omdat er meerdere regimes zijn, ontbreekt een eenduidig kader. Een ander knelpunt met betrekking tot de huidige wetgeving is te vinden in nieuwe technologische ontwikkelingen. Zo is artikel 151c toegespitst op nagelvast en langdurig cameratoezicht en biedt het daardoor geen kader voor het steeds populairder wordende mobiel en kortlopend cameratoezicht.

5.2.2 Checklist

Voordat deze landelijke wetgeving tot stand kwam, werd in Rotterdam gewerkt met een checklist cameratoezicht. In juni 2005 werd deze checklist vastgesteld in het Regionaal College. In 2009 wordt nog steeds deze checklist gebruikt als leidraad bij de aanvraag voor de plaatsing van camera's in een gebied.

Figuur 5.1 Checklist cameratoezicht

1. Is er sprake van een openbare plaats in de zin van de Gemeentewet?
2. Is het probleem waaraan cameratoezicht het hoofd moet bieden voldoende ernstig?
 - Voordat tot cameratoezicht wordt overgegaan dient te worden aangetoond dat dit in het belang van de handhaving van de openbare orde noodzakelijk is.
 - Er dient een grondige analyse van de veiligheidsproblematiek te zijn (gegevens uit de Veiligheidsindex, aangevuld met een districtelijke sfeerrapportages over het betreffende gebied).
 - Er dient al een aantal andere maatregelen getroffen te zijn om de overlast terug te dringen. Het cameratoezicht moet passen in een palet van maatregelen dat is, dan wel wordt getroffen om de overlast tegen te gaan, zoals:
 - aanpassen openbare ruimte (verlichting, bossage);
 - inzetten toezichthouders;
 - intensiveren controles;
 - instellen sluitingstijden voor cafés;
 - sneller oppakken van voorgeleiden daders;
 - instellen andere sluitingstijden voor café's en restaurants of -;
 - verbeteren taxivervoer.
 - Cameratoezicht moet een proportioneel instrument zijn in relatie tot het te bereiken doel.
 - Het gebied dient te zijn opgenomen als intensiveringgebied in het (wijk)veiligheidsplan.
3. Heeft het bestuurlijk Justitieel Overleg en/of de gezagsdriehoek positief geadviseerd over het initiatief?

In de discussie over de invoering van cameratoezicht ligt het initiatief bij de burgemeester. De burgemeester wordt geadviseerd door de BJO (driehoek op deelgemeenteniveau) en driehoek (burgemeester, hoofdofficier van justitie en korpschef).
4. Is er een (meerjaren)dekking voor de financiële en personele consequenties? Cameratoezicht vraagt om aanzienlijk, deels jaarlijks terugkerende investeringen.

De checklist cameratoezicht is volgens de respondenten nog actueel. Door sommige respondenten wordt er wel op gewezen dat de checklist in het verleden niet altijd even strikt is gehanteerd. Allereerst is de checklist pas in 2005 ontwikkeld en daarom niet op de eerste cameragebieden toegepast. Met betrekking tot uitzonderlijke situaties in sommige gebieden is daarnaast door de driehoek besloten tot het toepassen van cameratoezicht. Hierdoor wordt het volgens respondenten lastig om te kijken naar de veiligheidssituatie voor en na de plaatsing van cameratoezicht. Dat maakt dat er vaak ook geen uitspraken te doen zijn over de proportionaliteit en de subsidiariteit van de maatregel zoals die toen is ingevoerd.

Vanuit de politie en de stadsmariniers, beiden in hun rol als aanvrager, wordt gepleit voor een flexibelere inzet van cameratoezicht. Daarbij kan volgens hen de checklist (deels) achterwege worden gelaten.

5.3 Publiek-private samenwerking

5.3.1 Huidige samenwerkingsverbanden

De samenwerkingsverbanden met instellingen die momenteel in Rotterdam gerealiseerd zijn, zijn met de NS en de RET (openbaar vervoer), het stadhuis, het stadion de Kuip en de Maastunnel. Alleen de samenwerking met de NS, de RET en de Maastunnel vallen daarbij te definiëren als zuivere PPS-constructies. Het stadhuis is een gemeentelijk gebouw en de uitkijkcentrale in het stadion wordt bemand door onder andere politiemensen. Dit maakt gegevensuitwisseling in twee richtingen mogelijk, zodat men in het stadion bijvoorbeeld kan zien hoeveel mensen er naar het stadion onderweg zijn.

De samenwerking met de RET verloopt soepel. Zowel de RET als de politie geeft dit aan. Deze samenwerking houdt voornamelijk in dat de beide partijen elkaar inzien als er zich een incident voordoet. In de cameratoezichtcentrale van de politie kan men meekijken met de beelden van de RET. Andersom vindt geen uitwisseling van beelden plaats.

5.3.2 Te realiseren samenwerkingsverbanden

De gemeente Rotterdam en de politie Rotterdam-Rijnmond zijn in bespreking over PPS-constructies voor de vitale objecten in de haven, met Rijkswaterstaat, enkele winkelcentra, het WTC en verkeerscamera's. Wanneer respondenten worden gevraagd naar de knelpunten bij PPS, worden vrijwel unaniem de financiën als belangrijkste knelpunt genoemd. Daarbij gaat het vooral om wie (het grootste gedeelte van) de kosten draagt. De samenwerking zal meestal voor beide partijen voordeel opleveren en daarom is een verdeling van de lasten over de beide partijen realistisch. De medewerkers van de uitkijkruimte, maar ook de gemeente en de politie, geven tevens aan dat er een capaciteitsprobleem is. Als er meer camera's aan het systeem gekoppeld worden, vraagt dit om extra inzet van personeel.

5.4 Ontwikkelingen

5.4.1 Technologische ontwikkelingen

Er is een ontwikkeling zichtbaar naar steeds bredere toepassingen van cameratoezicht. Technologische ontwikkelingen die zich in Rotterdam voordoen op het gebied van cameratoezicht zijn er voornamelijk met betrekking tot mobiel en/of draadloos cameratoezicht. Daarnaast zien politiemedewerkers de inzet van intelligente software (bijvoorbeeld gezichtsherkenning) als een belangrijke ontwikkeling. Deze ontwikkelingen zullen vooral in de toekomst spelen, aangezien de techniek op dit punt nog niet optimaal is. Het voordeel van mobiel cameratoezicht dat men ziet is een flexibelere inzet van cameratoezicht. Dit zou volgens hen effectiever zijn. De meeste respondenten realiseren zich echter dat een flexibele inzet van het middel zich niet verhoudt tot de huidige wetgeving, waarin bij verordening aan te wijzen plaatsen een voorwaarde voor cameratoezicht zijn.

Ten slotte wordt de doorschakeling van camerabeelden naar agenten op straat genoemd. Door camerabeelden door te zetten naar een telefoon of pda kan de opsporing gemakkelijker worden gemaakt. Veel van de geïnterviewde personen wijzen ook op de toepassing van camera's in de bewaking van winkels en personen (VIPS). Deze vormen van cameratoezicht vallen echter geheel buiten het cameratoezicht in het kader van artikel 151c van de gemeentewet.

5.4.2 Organisatorische ontwikkelingen

De belangrijkste organisatorische ontwikkelingen spelen binnen de gemeente Rotterdam en de politie Rotterdam-Rijnmond. Bij de gemeente is men bezig met een procesbeschrijving cameratoezicht, die houvast moet bieden bij het technologisch en ruimtelijk inrichten van nieuwe cameratoezichtprojecten. Verder zijn er organisatorische ontwikkelingen op het gebied van de capaciteit in de uitkijkrimte. Deze zou men graag willen uitbreiden. Onderzoek van TNO onderschrijft deze wens. Waar nu vijftig cameraschermen per uitkijker worden bediend, is volgens hen 35 schermen per persoon het maximaal haalbare voor effectief uitkijken.

Daarnaast ziet men in de uitkijkrimte het opsporingsproces van een secundair proces steeds meer tot een belangrijk proces binnen het cameratoezicht veranderen. Omdat er jaarlijks ongeveer 3000 opsporingsverzoeken binnenkomen, kost dit de supervisors veel tijd. In toekomst is een uitbreiding van de uitkijkrimte op het gebied van de opsporing wellicht wenselijk.

5.5 De toegevoegde waarde van cameratoezicht

5.5.1 Huidige toegevoegde waarde

De toegevoegde waarde van cameratoezicht wordt door betrokkenen verschillend beoordeeld. De meldkamer ziet cameratoezicht met name als een erg handig hulpmiddel voor het snel inschatten van situaties. Daarbij noemt men ook de ondersteuning van collega's op afstand als toegevoegde waarde, die overigens ook door andere politiemedewerkers wordt genoemd. Vanuit het Openbaar Ministerie (OM) wordt gewezen op de toegevoegde waarde van camerabeelden in de rechtszaal. Het gebruik van beelden in de rechtszaal mag geen doel op zich zijn van cameratoezicht, maar is wel een belangrijk secundair doel. Door bijna alle betrokken wordt naast het verbeteren van de veiligheidssituatie en de openbare ordebewaking ook de preventieve werking van cameratoezicht genoemd als een punt dat van toegevoegde waarde is, evenals de veiligheidsgevoelens van burgers. De meeste respondenten benadrukken wel dat deze zaken volgens hen secundaire doelen van cameratoezicht moeten zijn.

5.5.2 Toegevoegde waarde in de toekomst

Vergroting van de toegevoegde waarde van cameratoezicht in de toekomst moet vooral worden gezocht in de (meer) effectieve inzet van het middel. Vanuit de politie wordt gewezen op de inzet van slimme software. Deze is nog sterk in ontwikkeling, maar zal op termijn een bijdrage leveren aan een effectieve inzet van cameratoezicht. In de uitkijkruijmt kan de toegevoegde waarde eveneens worden vergroot door het gebruik van nieuwere gedetailleerde kaarten van de zichtgebieden. Met behulp van die kaarten kunnen de medewerkers duidelijk zien wat de grenzen van de zichtgebieden zijn en zich een beter beeld van de omgeving vormen. Hierdoor kunnen zij beter op situaties inspelen. Andere zaken die de toegevoegde waarde kunnen vergroten zijn al genoemd, zoals de flexibele inzet van cameratoezicht en de koppeling van systemen.

5.6 Conclusie

In Rotterdam vindt publiek-private samenwerking plaats met de NS, de RET en de Maastunnel. Gemeenten en politie zijn in bespreking over PPS-constructies voor vitale objecten in de haven, met Rijkswaterstaat enkele winkelcentra, het WTC en verkeerscamera's.

De toegevoegde waarde van cameratoezicht bestaat uit de volgende aspecten:

- het verbeteren van de openbare ordebewaking;
- een preventieve werking bij het voorkomen van delicten;
- het is een handig middel voor het snel inschatten van situaties;

- het biedt ondersteuning van collega's op afstand;
- camerabeelden kunnen als secundair doel ook worden gebruikt in de rechtszaal.

De toegevoegde waarde zou nog kunnen worden verbeterd als het cameratoezicht effectiever wordt ingezet door ontwikkelingen van technologische en organisatorische aard. Voorbeelden zijn het gebruiken van slimme software. Steeds meer toepassingen van cameratoezicht zijn mogelijk of worden in de toekomst mogelijk geacht. Een andere belangrijke mogelijke ontwikkeling is de flexibele inzet van camera's door mobiele toepassingen. Betrokkenen zien een omissie in de wetgeving op dit punt. Meer in het algemeen denken door ons geïnterviewde respondenten dat de wettelijke en beleidsmatige kaders van cameratoezicht toereikend zijn.

Bij organisatorische ontwikkelingen valt te denken aan het gebruiken van nieuwere, gedetailleerdere kaarten van de zichtgebieden in de uitkijkrimte. Ook kampt men nu nog met een capaciteitsprobleem in de uitkijkrimte. Per uitkijker worden op dit moment te veel schermen bekeken, waardoor niet alle relevante incidenten kunnen worden opgemerkt.

6 AFWEGINGSKADER

Gemeenten mogen op grond van artikel 151c van de Gemeentewet cameratoezicht inzetten op openbare plaatsen, indien dit noodzakelijk is voor de handhaving van de openbare orde. Naast dit hoofddoel mag deze vorm van cameratoezicht ook subdoelen dienen. Zo mogen de opgenomen beelden onder bepaalde voorwaarden worden gebruikt voor de opsporing en vervolging van strafbare feiten of voor de effectieve en efficiënte inzet van politie en andere hulpdiensten.

Het cameratoezicht moet evenredig zijn in relatie tot het doel (proportionaliteit). Bovendien moet worden nagegaan of het doel niet op een minder ingrijpende wijze kan worden bereikt (subsidiariteit). Periodiek moet worden beoordeeld of de doelstelling(en) die men met het plaatsen van de camera's wil behalen, zijn bereikt en of er voor het cameratoezicht nog langer een noodzaak bestaat. Daarom mag een besluit tot plaatsing van camera's slechts voor bepaalde duur zijn. Periodiek moet daarom worden nagegaan of het cameratoezicht in een gebied nog steeds noodzakelijk is.

In dit deel wordt per gebied geconcludeerd of cameratoezicht wel of niet moet worden gecontinueerd, al dan niet in gewijzigde vorm.

De beslissing wel of niet continueren is een lastige en moet worden onderbouwd met de juiste argumenten en aanwijzingen dat het cameratoezicht wel of niet effectief is.

Voor effectevaluaties is een internationaal geaccepteerde maatstaf ontwikkeld: de Maryland Scientific Methods Scale (MSMS). In de praktijk blijkt niveau 2 van deze schaal (een voor- en nameting van het veiligheidsniveau) het hoogst haalbare niveau waarop het effect van cameratoezicht wordt gemeten. Uit ervaringen bij eerdere evaluaties van Regioplan blijkt echter dat er nog andere gegronde redenen kunnen zijn om cameratoezicht te continueren. De vraag of cameratoezicht bijdraagt tot een betere objectieve veiligheidssituatie (minder criminaliteit) is slechts één van de bepalende factoren. Ook de invloed op de subjectieve veiligheid, angst voor devaluatie van het gebied en de bijdrage die cameratoezicht levert aan de opsporing en vervolging kunnen argumenten zijn om cameratoezicht al dan niet voort te zetten.

De beslissing om cameratoezicht al dan niet te continueren is ook om andere redenen vrij ingewikkeld om te maken: Als het cameratoezicht heeft geholpen en het aantal incidenten sterk is teruggelopen, is de oorspronkelijke aanleiding van het cameratoezicht verdwenen. Als het cameratoezicht niet heeft geholpen, is er gebrek aan effectiviteit. In beide gevallen zou het cameratoezicht kunnen verdwijnen. In de praktijk zal juist een beslissing tot continuering of intensivering kunnen volgen.

Daarom heeft Regioplan een afwegingskader ontwikkeld, dat we langs alle dertien geselecteerde cameragebieden hebben gelegd en op basis waarvan we een gefundeerd advies geven over het al dan niet continueren van cameratoezicht in een bepaald gebied. Dit afwegingskader is een leidraad om

te komen tot een gestructureerde besluitvorming over het al dan niet continueren van cameratoezicht.

Het afwegingskader is te vinden in bijlage 1. Het omvat de volgende elementen:

- Het effect op de objectieve veiligheid (is er een effect en zo ja voor welke delicten? Zijn dit delicten waarvan samenhang verwacht kan worden met cameratoezicht?).
- De manier waarop het cameratoezicht wordt ingezet (zijn er voldoende camera's, wordt er voldoende opgevolgd, zijn de uitkijktijden de juiste, et cetera?).
- De mate van verslechtering die wordt verwacht.
- Het effect van cameratoezicht op de subjectieve veiligheid.
- De mate waarin de camerabeelden worden gebruikt voor opsporing en vervolging.

Hieronder lichten we de stappen uit het afwegingskader toe:

- De eerste stap is het beoordelen van het effect van cameratoezicht op de objectieve veiligheid. Idealiter gebruiken we hiervoor de X-polcijfers uit het jaar voordat het cameratoezicht is toegepast, tot en met de cijfers van het meest recente jaar.⁸ Op basis van de X-polcijfers bepalen we of het aannemelijk is dat het cameratoezicht een positief effect heeft gehad op de objectieve veiligheid. Dit is het geval als het aantal in X-pol geregistreerde incidenten een dalende trend vertoont na het inzetten van cameratoezicht.
- Indien we concluderen dat het aannemelijk is dat het cameratoezicht een positief effect heeft gehad op de objectieve veiligheid, bestuderen we of er sprake is van een groot effect (een substantiële afname van het aantal in X-pol geregistreerde incidenten) en bij welke delicten er sprake is van een afname. Volgens de wet moeten dit incidenten zijn die te maken hebben met handhaving van de openbare orde.
- Indien we beoordelen dat het aannemelijk is dat cameratoezicht een voldoende groot effect heeft gehad op het aantal incidenten die waar te nemen zijn met cameratoezicht en te maken hebben met handhaving van de openbare orde, moet een afweging worden gemaakt of het cameratoezicht moet worden gecontinueerd.
- Hiervoor bekijken we ten eerste het huidige niveau van objectieve veiligheid. Hiervoor bekijken we het aantal en soort incidenten dat voor een bepaald gebied geregistreerd staat in X-pol. Een gebied met gemiddeld maximaal vier incidenten per week, beoordelen we als een gebied met relatief weinig incidenten, waarbij we ook in ogenschouw nemen om welk soort incidenten het gaat. APV-overtredingen wegen voor de beoordeling van de objectieve veiligheid minder zwaar dan geweldplegingen of overvallen. Als er vijf of meer (ernstige) incidenten per week worden geregistreerd, beoordelen we dat als relatief veel.

⁸ In de praktijk bleken niet voor elk cameratoezichtgebied de X-polcijfers van het jaar voorafgaand aan de inzet van cameratoezicht beschikbaar.

- Vervolgens beoordelen we of het aannemelijk is dat de veiligheidssituatie in een gebied verslechtert als de camera's zouden worden weggehaald of het aantal camera's zou worden verminderd. Dit doen we aan de hand van interviews met vertegenwoordigers van politie en deelgemeenten. Soms is een buurt bijvoorbeeld na herinrichting van de openbare ruimte, sloop van woningen of sluiting van horecagelegenheden dusdanig veranderd, dat het weghalen of afbouwen van cameratoezicht niet zal leiden tot verslechtering van de veiligheidssituatie. Indien verslechtering wel wordt verwacht, is het van belang de argumenten van deze verwachting te wegen. Staat het cameratoezicht nog wel in verhouding met het doel en is het ook daadwerkelijk het lichtste middel dat kan worden toegepast, of zijn er alternatieven?
- Hierna beoordelen we de waarde van cameratoezicht voor de veiligheidsbeleving van bewoners en ondernemers. We kijken bij deze afweging naar de trend in subjectieve veiligheidscijfers. Hiervoor gebruiken we cijfers uit de Veiligheidsindex en de Monitor Veilig Ondernemen. Idealiter bekijken we deze cijfers vanaf het jaar voorafgaand aan het inzetten van cameratoezicht tot en met het huidige jaar. Indien een stijgende lijn waarneembaar is in de subjectieve veiligheid, achten we de meerwaarde van cameratoezicht op de veiligheidsbeleving aannemelijk.
- Ten slotte kijken we naar de manier waarop het cameratoezicht door de politie wordt gebruikt en hoe vaak de waargenomen incidenten worden opgevolgd. Hiervoor baseren we ons op cijfers uit Coppweb.
- Indien we geen dalende trend waarnemen in de incidenten die in X-pol worden geregistreerd, bekijken we welke oorzaken dit kan hebben. Zou het cameratoezicht anders moeten worden ingezet? Bijvoorbeeld meer of betere camera's, betere opvolging of andere uitkijktijden? Deze vraag beantwoorden we op basis van interviews met politie en medewerkers van de uitkijkcentrale.

In de praktijk kan toepassing van het afwegingskader leiden tot de volgende adviezen:

- het continueren van cameratoezicht;
- het aanpassen van cameratoezicht;
- het evalueren van cameratoezicht;
- een proportionaliteitsafweging van cameratoezicht is noodzakelijk.

Het toepassen van het afwegingskader is maatwerk. Bij elke afweging moet de achtergrond van het specifieke gebied in de beoordeling worden genomen. In het algemeen zijn de adviezen als volgt onderbouwd:

Het advies om het cameratoezicht te continueren wordt gegeven als:

- er een effect waarneembaar is op de objectieve veiligheid;
- in het gebied relatief (nog) veel incidenten voorkomen;

- verslechtering wordt verwacht na afbouw van cameratoezicht;⁹
- bewoners en ondernemers zich veiliger zijn gaan voelen sinds de toepassing van cameratoezicht en de waargenomen incidenten vaak worden opgevolgd door de politie.

In sommige gebieden ontbreekt één van deze voorwaarden, maar is het gezien de aard van het gebied toch noodzakelijk om het cameratoezicht te continueren. In de gevallen waarin dit voorkomt, zullen we dit met voldoende argumenten onderbouwen.

We adviseren het aanpassen van cameratoezicht als:

- het gebied sterk veranderd is (er is bijvoorbeeld sprake van een ander type delicten die vragen om een andere manier van cameratoezicht);
- als de meerwaarde van cameratoezicht gering is, maar kan worden verbeterd door technologische of organisatorische aanpassingen zoals meer/betere camera's, betere opvolging, andere uitkijktijden, et cetera.
- als er met de camera's met name delicten worden waargenomen die los staan van het handhaven van de openbare orde (bijvoorbeeld als er vooral verkeersincidenten worden waargenomen.)

We adviseren het evalueren van cameratoezicht als:

- het cameratoezicht er nog maar kort hangt (bijvoorbeeld een jaar) en de meerwaarde tot nu toe gering lijkt.

We adviseren een noodzakelijke proportionaliteitsafweging indien:

- er geen positief effect op de objectieve veiligheid waarneembaar is en dit niet te wijten valt aan een verkeerde toepassing van het cameratoezicht;
- er geen verslechtering van de veiligheidssituatie wordt verwacht na afbouw van het cameratoezicht;
- er geen positief effect op de subjectieve veiligheid waarneembaar is of bewoners en ondernemers zich zeer veilig voelen.

In sommige gebieden ontbreekt één van deze voorwaarden, maar is het gezien de aard van het gebied toch noodzakelijk om het cameratoezicht te continueren. In de gevallen waarin dit voorkomt, zullen we dit met voldoende argumenten onderbouwen.

In de nu volgende hoofdstukken hebben we voor dertien gebieden met cameratoezicht het afwegingskader toegepast.

⁹ In uitzonderlijke gevallen kan de veiligheidssituatie in een gebied al dusdanig slecht zijn dat er geen verslechtering meer valt te verwachten na het afbouwen van cameratoezicht.

7 SAFTLEVENKWARTIER

7.1 Achtergrond

Het Saftlevenkwartier is één van de eerste gebieden waar de gemeente Rotterdam cameratoezicht heeft ingezet. Er is in dit gebied cameratoezicht vanaf juni 2000. In 2008 zijn er 12 camera's in het gebied. Het Saftlevenkwartier was de eerste woonwijk waar cameratoezicht ingezet werd. De onveiligheidsituatie was er dan ook zo ernstig dat dit volgens de deelgemeente absoluut noodzakelijk was. Er was voornamelijk drugsoverlast en daarmee samenhangende criminaliteit zoals vecht- en steekpartijen en diefstal. Bewoners hadden, toen het cameratoezicht werd ingezet, wel de vrees dat hun privacy werd aangetast.

Een eerdere evaluatie van dit gebied heeft aangetoond dat cameratoezicht op bijna alle gebieden effectief is geweest, behalve op de drugsoverlast.¹⁰ Omdat drugsverslaafden zich doorgaans weinig aantrekken van camera's blijft dit lastig. Men heeft dan uiteindelijk ook besloten enkele camera's weg te halen. Dit leidde tot ophef onder bewoners, aangezien zij zich daardoor onveiliger voelden. Nu zijn er in het gebied wel minder camera's dan bij aanvang. Of de situatie zal verslechteren bij staking van het cameratoezicht is volgens deelgemeente en politie onduidelijk. Het terugbrengen van het cameratoezicht heeft volgens hen geen overlast tot gevolg gehad. De vertegenwoordiger van de deelgemeente denkt dat er bij stopzetting objectief weinig verslechtering zal zijn. De buurt is intussen sterk veranderd. Er is minder horeca en enkele coffeeshops sluiten binnenkort. De onveiligheidsgevoelens van bewoners zullen naar verwachting van de deelgemeente wel toenemen bij stopzetting van het cameratoezicht.

In tabel 7.1 hieronder wordt het aantal incidenten weergegeven in het cameragebied in het Saftlevenkwartier door de jaren heen. Opvallend is dat het aantal incidenten grotendeels gelijk blijft en dat dezelfde categorieën incidenten (diefstal en geweld) telkens hoog scoren. Daarnaast valt op dat in 2007 aanmerkelijk meer incidenten zijn geregistreerd. Waarschijnlijk ligt dit aan de manier van registreren, gezien nu op alle categorieën wordt gescoord in tegenstelling tot de andere jaren. Het jaar 2007 is echter ook het jaar dat enkele camera's uit het gebied werden weggehaald. Een stijging van het aantal incidenten kan dus wijzen op de meerwaarde van het cameratoezicht: immers, toen het aantal camera's is verminderd, steeg het aantal incidenten.

¹⁰ Snippe, J., A. Kruize, B. Merkelijn, H. Naaijer en B. Bieleman (2003). *Evaluatie Cameratoezicht Rotterdam*. Eindrapport. IntraVal: Groningen – Rotterdam.

Tabel 7.1 Incidenten naar jaar (Saftlevenkwartier)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diefstal	36	29	37	51	33	21	53	46
Geweld	11	20	12	16	22	23	26	33
Vermissing bescheiden/goederen/personen	13	15	17	28	32	30	44	27
Overval/straatroof/zakkenrollerij	6	13	4	11	7	13	15	16
Vernieling	8	8	12	10	8	9	14	10
Inbraak	5	6	6	7	17	6	4	9
Verkeer	6	3	1	4	4	6	97	8
Overig	5	8	9	3	14	11	169	6
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	12	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	38	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	20	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	7	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	9	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	27	0
Totaal	90	102	98	130	137	119	535	155

Bron: X-pol

Tabel 7.2 Aangiften naar jaar (Saftlevenkwartier)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diefstal	480	233	232	160	128	132	46	87
Vermissing bescheiden/goederen/personen	156	2	2	3	7	45	29	56
Overval/straatroof/zakkenrollerij	356	43	114	62	45	39	14	15
Geweld	23	5	3	9	16	6	9	10
Vernieling	9	7	8	8	6	11	9	8
Inbraak	4	7	8	5	6	6	4	7
Overig	14	4	0	1	3	3	10	6
Verkeer	19	4	1	2	3	6	6	4
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	1	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	1061	305	368	250	214	248	128	193

Bron: X-pol

Als we kijken naar het aantal aangiften in het Saftlevenkwartier door de jaren heen, wordt dit beeld versterkt. Er is een dalende trend zichtbaar, maar een lichte stijging in 2008. Het jaar daarvoor werden de camera's in een deel van het gebied verwijderd.

Tabel 7.3 **Geregistreerde incidenten door cameratoezicht**

Incident	2007 (v.a. april)*	2008
Geweld	55	110
Verkeer	54	98
Overig	44	60
Alcohol	59	56
Ruzie zonder geweld	16	54
Overlast drugs	16	49
Overlast	17	40
Overtreding APV	39	39
Verdacht gedrag	21	39
Hulpverlening	22	32
Diefstal zonder geweld	19	20
Diefstal met geweld	8	17
Vernieling	9	13
Overlast jeugd	9	10
Schoon en heel	0	8
Zeden	8	7
Openbare orde	0	0
Totaal	396	652

* Registratie vond om technische redenen pas plaats vanaf april 2007.

Bron: Coppweb

Zoals tabel 7.3 laat zien worden er 652 incidenten per jaar door cameratoezicht waargenomen. Dit zijn iets meer dan 12 incidenten per week en iets minder dan 2 per dag. Het grootste gedeelte van deze incidenten wordt opgevolgd, zo laat tabel 7.4 zien.

Tabel 7.4 **Opvolging van waargenomen incidenten**

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	423	69
Wijkpolitie	44	7
Fietsteam	10	2
Stadstoezicht	3	0
Geen actie	132	22
Totaal	612	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

Naast een toename in het aantal incidenten na het weghalen van een deel van het cameratoezicht is ook een toename in de onveiligheidsgevoelens onder burgers te zien in het laatste jaar. Tabel 7.5 toont de onveiligheidsgevoelens van inwoners van het Saftlevenkwartier en omgeving door de jaren heen.

Tabel 7.5 Onveiligheidsgevoelens

Onveiligheids-gevoelens	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheids-gevoelens	13	6	6	4	3	10	50	62	61	67	71	54
Onveiligheids-gevoelens in de eigen buurt	8	4	3	3	2	8	59	73	72	76	77	65

Bron: Veiligheidsindex

7.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Het cameratoezicht heeft effect op de objectieve veiligheid in dit gebied. Vooral een afname van diefstal en straatroven is door de jaren heen zichtbaar. Dit komt overeen met de problematiek waar het gebied mee te kampen had voor de invoering van cameratoezicht.

Het niveau van objectieve veiligheid in 2008 lijkt te zijn verslechterd ten aanzien van het jaar ervoor. Deels is een verklaring hiervoor te vinden in de manier van registreren. Zowel het aantal incidenten als het aantal aangiften laten in 2007 en 2008 een afwijkend patroon zien.

Het aantal aangiften per jaar is zeer sterk afgenomen (van 1061 in 2001 naar 193 in 2008). Drie incidenten per week is relatief weinig te noemen.

Verwachting verslechtering

Door de deelgemeente wordt geen verslechtering verwacht na het weghalen van cameratoezicht. De wijk is erg veranderd en de vertegenwoordiger van de deelgemeente betwijfelt de noodzaak van het cameratoezicht in het gebied.

Subjectieve veiligheid

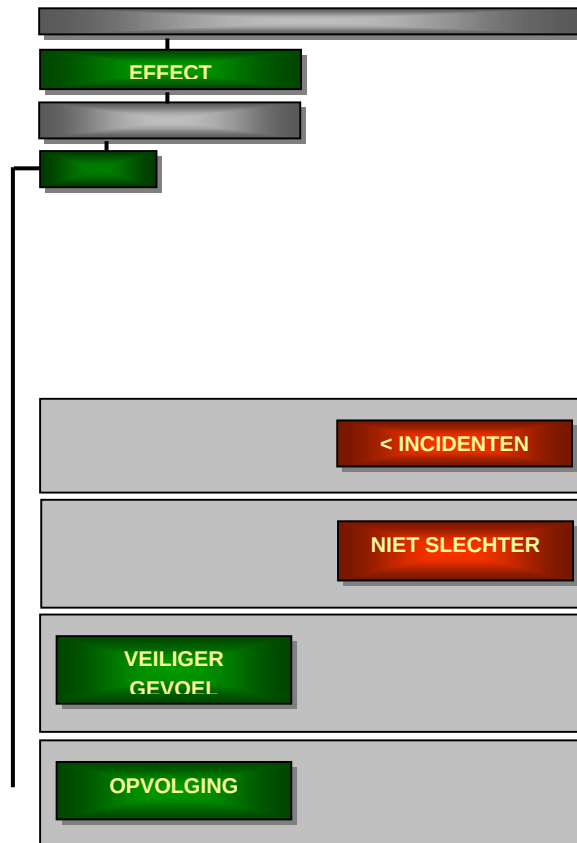
De beleving van veiligheid wordt beïnvloed door het cameratoezicht. Sinds de invoering van cameratoezicht in het gebied zijn de onveiligheidsgevoelens er sterk gedaald. Het laatste jaar is echter weer een stijging van onveiligheidsgevoelens waarneembaar. Ook betrokkenen geven aan dat weghalen van camera's zeer waarschijnlijk weerstand van de burgers zal oproepen.

Opvolging camerabeelden

De politie maakt goed gebruik van het cameratoezicht. Aan de meerderheid van de waargenomen incidenten (74%) wordt opvolging gegeven.

Conclusie

Figuur 7.1 Visualisatie afweging

In dit gebied is aanpassing van het cameratoezicht gewenst. Doorslaggevend bij dit advies is de sterke verandering van het gebied (er is minder horeca en enkele coffeeshops zullen binnenkort sluiten). Er wordt door de deelgemeente geen verslechtering verwacht na afbouw van het cameratoezicht. Er moet hier daarom per camera afzonderlijk nagegaan worden of deze (op die plaats) nog noodzakelijk is.

8 STADHUISPLEIN

8.1 Achtergrond

Samen met het eerder besproken Saftlevenkwartier was het Stadhuisplein ook bij de eerste gebieden waar de gemeente Rotterdam cameratoezicht toepaste. Het cameratoezicht op en rond het Stadhuisplein werd ingevoerd in juni 2000.

Het cameratoezicht is volgens de politie in eerste instantie opgezet voor het voetbaltoernooi Euro 2000. Meer in het algemeen is het gebied ook aan te duiden als een evenemententerrein met doorgaans veel uitgaanspubliek. Door de drukte is het voor de politie niet gemakkelijk om het gebied onder controle te houden. De drukte brengt voornamelijk delicten met zich mee zoals diefstal/inbraak, zakkenrollerij, vernielingen en steekpartijen. Cameratoezicht lijkt volgens de politie te zorgen voor minder overlast, maar het effect ervan is moeilijk te isoleren. In dit drukke gebied worden ook erg veel andere maatregelen genomen. Anno 2008 heeft het gebied dertien camera's.

Zoals tabellen 8.1 en 8.2 laten zien, is zowel het aantal geregistreerde incidenten als het aantal aangiften door de tijd heen sterk gedaald. Op het gebied van het terugdringen van diefstal en straatroof zijn goede resultaten geboekt. Het aantal waargenomen incidenten door cameratoezicht blijft groot in het gebied, zo laat tabel 8.3 zien. Dit is met name te verklaren doordat het gebied erg druk is. Van de gesignaleerde incidenten wordt 70 procent ook opgevolgd door de politie. Ook de veiligheidsgevoelens van bewoners in het gebied zijn door de jaren heen verbeterd.

Tabel 8.1 Incidenten naar jaar (Stadhuisplein)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vermissing bescheiden/goederen/personen	208	25	44	36	33	33	32	19
Overval/straatroof/zakkenrollerij	227	19	69	33	24	31	26	16
Diefstal	184	13	29	14	10	8	23	10
Vernieling	8	1	3	5	4	3	8	1
Verkeer	37	0	0	0	0	0	0	0
Geweld	44	0	0	0	0	0	0	0
Drugs en alcohol	2	0	0	0	0	1	0	0
Overtreding APV	12	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	5	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	5	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	9	0	0	0	0	0	0	0
Overig	115	1	1	2	0	0	0	1
Inbraak	2	0	1	0	0	1	0	0
Aandachtsvestiging	8	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	866	59	147	90	71	77	89	47

Bron: X-pol

Tabel 8.2 Aangiften naar jaar (Stadhuisplein)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vermissing bescheiden/goederen/personen	71	0	0	0	0	19	32	19
Overval/straatroof/zakkenrollerij	219	19	69	33	24	31	26	16
Diefstal	176	13	29	14	10	8	23	10
Vernieling	3	1	3	5	4	3	8	1
Overig	9	0	0	0	0	1	0	1
Verkeer	13	0	0	0	0	0	0	0
Geweld	21	0	0	0	0	0	0	0
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0
Inbraak	2	0	1	0	0	1	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	514	33	102	52	38	63	89	47

Bron: X-pol

Tabel 8.3 **Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht**

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Overtreding APV	265	232
Geweld	151	230
Overig	92	148
Alcohol	128	140
Ruzie zonder geweld	59	130
Verkeer	50	100
Diefstal zonder geweld	33	72
Hulpverlening	53	68
Verdacht gedrag	60	60
Overlast	59	56
Overlast jeugd	31	40
Vernieling	23	37
Diefstal met geweld	14	15
Overlast drugs	30	14
Schoon en heel	1	9
Openbare orde	6	4
Zeden	7	3
Totaal	1062	1358

Bron: Coppweb

Tabel 8.4 **Onveiligheidsgevoelens**

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	9	5	5	4	3	3	51	55	62	61	67	59
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	5	3	2	1	1	3	64	66	72	74	77	71

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 8.5 **Opvolging van waargenomen incidenten**

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	644	51
Wijkpolitie	188	15
Fietsteam	121	10
Stadstoezicht	1	0
Geen actie	314	24
Totaal	1268	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

8.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Hoewel het aantal incidenten uit het beginjaar van het cameratoezicht niet bekend is, heeft cameratoezicht door de jaren heen in dit gebied zeker een effect op de objectieve veiligheid. Dit effect is zichtbaar op de delicten die dit drukke gebied met zich meeneemt, zoals straatroof en andere diefstal, en die goed waarneembaar zijn door camera's.

Er zijn minder incidenten dan bij aanvang. Minder dan één in X-pol geregistreerd incident per week is relatief weinig.

Verwachting verslechtering

Omdat het gebied druk blijft en moeilijk te overzien door de politie, wordt bij verwijdering van het cameratoezicht wel een verslechtering van de veiligheidssituatie verwacht.

Subjectieve veiligheid

Daarnaast is met bovenstaande cijfers ook de invloed van cameratoezicht op de subjectieve beleving van veiligheid door bewoners zeer aannemelijk. In 2003 voelde 64 procent zich nooit onveilig in de eigen buurt, in 2008 is dit percentage gestegen naar 71 procent

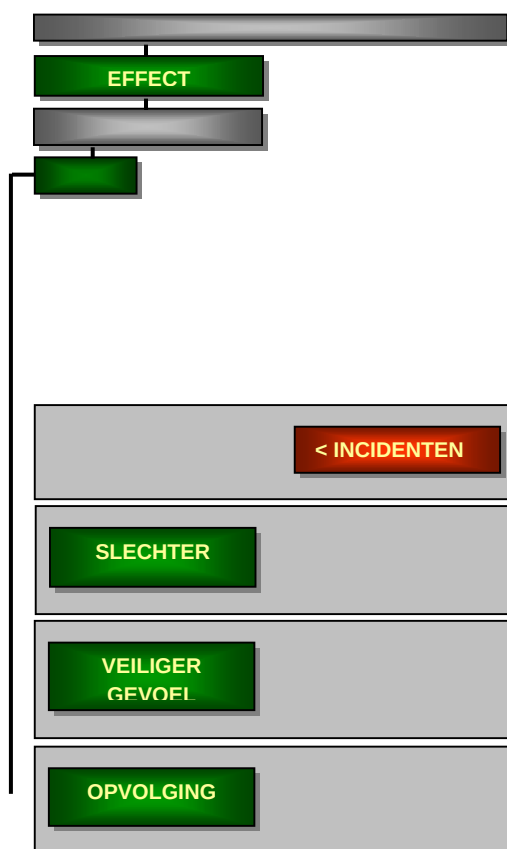
Opvolging camerabeelden

De opvolging door de politie is met een percentage van 70 procent opgevolgde incidenten voldoende te noemen.

Conclusie

De bovenstaande analyse geeft aanknopingspunten om het cameratoezicht te continueren. Cameratoezicht op het Stadhuisplein is naar de aard van het gebied nodig, was in het verleden effectief en de verwachting is dat dit in de toekomst ook zo zal zijn. Hoewel in het gebied minder incidenten voorkomen zou de situatie in dit drukke gebied volgens betrokkenen snel weer verslechteren wanneer camera's worden weggehaald. Cameratoezicht levert een duidelijke bijdrage aan de veiligheidsgevoelens van bewoners en het werk van de politie.

Figuur 8.1 **Visualisatie afweging**

9 MATHENESSERDIJK

9.1 Achtergrond

In juni 2001 is gestart met cameratoezicht in de buurt van de Mathenesserdijk in Rotterdam. Er waren toen veel dealpanden die overlast met zich meebrachten. Dit verklaart ook het sterk afwijkende aantal incidenten in 2001. Na dat jaar werden veel van deze panden gesloopt waarna het aantal incidenten sterk afnam. In 2008 zijn er 9 camera's in het gebied.

De deelgemeente geeft aan dat er nu veel nieuwbouw is rondom de Mathenesserdijk. De drugsoverlast is afgenomen, maar men heeft nu te kampen met jongerenoverlast. Cameratoezicht helpt volgens politie en deelgemeente om hiertegen op te treden.

Het gebied rondom de Mathenesserdijk grenst aan een brug over de Schie en is daarmee een trechter waar overlast plaatsvindt. Staken van cameratoezicht zou volgens een vertegenwoordiger van de deelgemeente minder zicht geven op het gebied waardoor de overlast toe kan nemen. Het gaat volgens de deelgemeente zeker nog niet zo goed dat cameratoezicht gestaakt kan worden.

Op de Mathenesserdijk en omgeving is het aantal incidenten sinds de plaatsing van cameratoezicht afgenomen en wordt er ook minder aangifte gedaan. Ook de veiligheidsgevoelens van bewoners zijn groter geworden. In 81 procent van de gevallen worden door cameratoezicht waargenomen incidenten opgevolgd.

Tabel 9.1 Incidenten naar jaar (Mathenesserdijk)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verkeer	109	28	25	91	67	33	22	23
Overig	158	28	38	134	91	40	18	13
Diefstal	140	14	25	32	17	25	13	11
Geweld	30	9	4	22	9	10	4	5
Vernieling	17	2	8	12	5	5	5	5
Aandachtsvestiging	10	12	2	27	25	11	1	5
Overlast	5	6	2	9	10	3	0	3
Vermissing bescheiden/goederen/personen	82	7	10	27	20	13	10	3
Drugs en alcohol	51	6	8	23	14	3	2	2
Overval/straatroof/zakkenrollerij	68	9	2	11	8	4	0	2
Overtreding APV	24	11	42	71	32	5	4	0
Ruzie zonder geweld	8	3	1	2	4	2	1	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	4	2	3	3	2	0	3	0
Inbraak	0	1	2	1	0	0	0	0
Totaal	706	138	172	465	304	154	83	72

Bron: X-pol

Tabel 9.2 Aangiften naar jaar (Mathenesserdijk)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diefstal	128	14	23	29	15	16	13	11
Vernieling	10	1	8	8	3	3	5	5
Geweld	18	7	2	14	6	8	1	3
Overval/straatroof/zakkenrollerij	62	9	2	10	7	4	0	2
Vermissing bescheiden/goederen/personen	29	1	3	11	8	3	4	2
Verkeer	24	5	0	7	9	1	1	0
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0
Overig	7	0	4	3	4	0	1	0
Inbraak	0	1	1	1	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	278	38	43	83	52	35	25	23

Bron: X-pol

Tabel 9.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	107	126
Overig	81	115
Geweld	64	78
Verdacht gedrag	45	54
Ruzie zonder geweld	34	53
Diefstal zonder geweld	44	49
Hulpverlening	34	48
Alcohol	34	46
Overtreding APV	40	38
Overlast	16	32
Vernieling	19	25
Overlast jeugd	25	22
Overlast drugs	19	18
Diefstal met geweld	8	15
Schoon en heel	7	9
Openbare orde	2	1
Zeden	2	1
Totaal	581	730

Bron: Coppweb

Tabel 9.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	11	8	4	4	5	7	54	65	76	76	73	67
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	6	5	2	2	4	6	67	73	82	84	80	77

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 9.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	506	72
Wijkpolitie	73	10
Fietsteam	14	2
Stadstoezicht	1	0
Geen actie	107	15
Totaal	701	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

9.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Er is in dit gebied een positief effect te zien van cameratoezicht op de objectieve veiligheid. Diefstal, geweld en drugsoverlast zijn afgenomen. In 2008 werden relatief weinig incidenten geregistreerd in dit gebied. Het gaat om iets meer dan een incident per week.

Verwachting verslechtering

Bij staking van het cameratoezicht wordt verslechtering verwacht. Waar de drugsoverlast grotendeels verdwenen is, is er nu veel overlast van groepen probleemjongeren, wat andersoortige delicten met zich meebrengt.

Subjectieve veiligheid

De veiligheidsgevoelens van bewoners van het gebied laten een positieve trend zien. In 2003 voelde 67 procent zich nooit onveilig in de eigen buurt, in 2008 is dit percentage gestegen naar 77 procent.

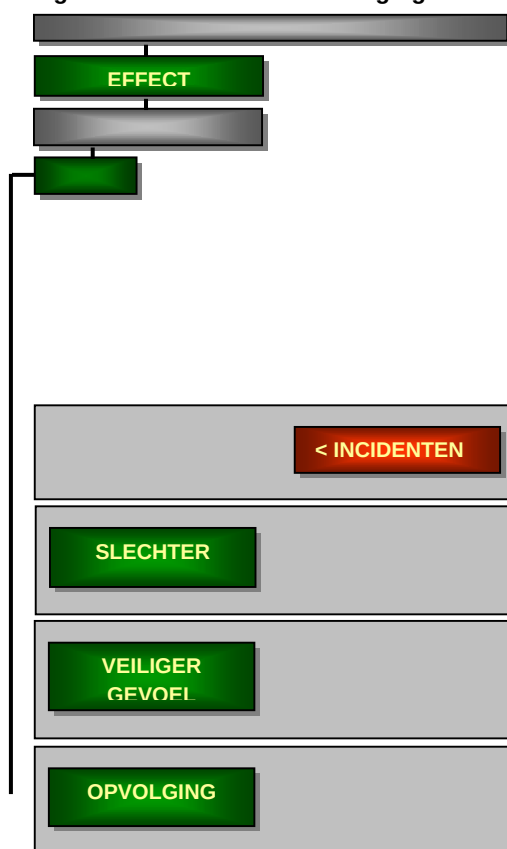
Opvolging camerabeelden

In dit gebied worden incidenten door de politie vaak opgevolgd (in 81% van de gevallen).

Conclusie

Naast dat het een effectief instrument is voor de politie, heeft cameratoezicht rondom de Mathenesserdijk ook een positieve invloed op objectieve en subjectieve veiligheid. Omdat de aard van de overlast door de jaren heen wel sterk is veranderd, is een heroverweging van het cameraproject in het gebied wel nodig. Overlastgevende jongeren vergen een andere aanpak dan drugsverslaafden. Een aanpassing van de toepassing van de huidige camera's is daarom wellicht nodig.

Figuur 9.1 Visualisatie afweging

10 MARCONIPLEIN

10.1 Achtergrond

Op het Marconiplein staan sinds juni 2001 camera's geplaatst om toezicht te houden op de openbare ruimte. In 2008 staan er vier camera's. Het Marconiplein is een groot verkeersknooppunt. Daarnaast is het gebied een ontmoetingsplek voor jongeren. In het verleden waren dit volgens de deelgemeente vaak criminele jongeren. De laatste tijd zijn er geen groepen criminele jongeren actief in het gebied, aldus een woordvoerder van de deelgemeente Delfshaven. Dit kan echter om de paar maanden verschillen. Het gaat met golfbewegingen. Omdat de overlast bij vlagen voorkomt is volgens de deelgemeente verslechtering te verwachten als men dit niet meer goed in de gaten kan houden.

Ook de politie onderschrijft dit beeld. Men geeft aan dat er vooral rondom het metrostation veel overlast is van dezelfde groepen jongeren die komen en weer gaan. Voor de drugsoverlast is jongerenoverlast in de plaats gekomen. Daarom is cameratoezicht volgens de politie nog steeds nodig in dit gebied. Daarnaast is het Marconiplein een gebied waar alle grote straten samenkomen en daarmee een goede strategische plaats voor cameratoezicht. De vluchtroutes van criminelen kunnen hierdoor goed worden nagegaan door de politie.

Het aantal incidenten is na de komst van cameratoezicht grotendeels stabiel gebleven. Het aantal aangiften is daarentegen sterk gedaald. Tabel 10.1 en 10.2 laten dit zien. De veiligheidsgevoelens van bewoners waren groot en zijn net als het aantal incidenten door de tijd heen niet sterk veranderd. Aan ongeveer driekwart van de waargenomen incidenten wordt opvolging gegeven.

Tabel 10.1 Incidenten per jaar (Marconiplein)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Verkeer	46	26	26	32	27	65	71	83
Overig	110	39	31	44	31	34	28	43
Vermissing bescheiden/goederen/personen	67	7	12	4	6	11	9	9
Overtreding APV	25	52	46	40	21	24	17	6
Drugs en alcohol	33	4	0	5	3	2	4	5
Diefstal	63	16	15	16	17	6	4	5
Aandachtsvestiging	6	7	3	5	0	25	16	5
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	7	4	2	1	0	2	0	3
Overlast	4	2	0	0	0	1	0	3
Geweld	17	5	4	13	2	4	4	2
Ruzie zonder geweld	9	3	3	5	2	1	4	1
Vernieling	13	4	8	2	3	2	2	1
Overval/straatroof/zakkenrollerij	52	2	8	1	2	1	1	1
Inbraak	4	6	2	2	1	0	0	0
Totaal	456	177	160	170	115	178	160	167

Bron: X-pol

Tabel 10.2 Aangiften per jaar (Marconiplein)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Vermissing bescheiden/goederen/personen	18	0	3	0	0	5	5	4
Diefstal	57	10	12	12	14	4	4	3
Overig	2	3	2	1	3	3	0	2
Vernieling	7	0	7	1	2	2	2	1
Overval/straatroof/zakkenrollerij	45	1	7	1	1	1	0	1
Verkeer	5	2	0	1	0	2	1	0
Geweld	8	3	2	5	1	1	3	0
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0
Inbraak	2	4	2	0	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	144	23	35	21	21	18	15	11

Bron: X-pol

Tabel 10.3 **Geregistreerde incidenten door cameratoezicht**

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	41	61
Overig	27	35
Geweld	24	29
Alcohol	25	28
Hulpverlening	11	20
Overtreding APV	11	20
Verdacht gedrag	14	16
Overlast jeugd	15	13
Overlast drugs	6	11
Overlast	6	10
Diefstal zonder geweld	7	6
Schoon en heel	1	5
Zeden	0	5
Diefstal met geweld	4	4
Ruzie zonder geweld	5	4
Vernieling	7	3
Openbare orde	1	0
Totaal	205	270

Bron: Coppweb

Tabel 10.4 **Onveiligheidsgevoelens**

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	6	8	4	6	4	6	62	64	70	71	75	61
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	7	4	2	6	4	7	68	71	77	78	82	69

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 10.5 **Opvolging van waargenomen incidenten**

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	159	64
Wijkpolitie	34	14
Fietsteam	8	3
Stadstoezicht	1	0
Geen actie	46	19
Totaal	248	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

10.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

In dit gebied is geen nulmeting gehouden, maar een jaar na de plaatsing van het cameratoezicht is een duidelijk effect merkbaar op de objectieve veiligheid. Het aantal incidenten stabiliseert echter snel en blijft op hetzelfde niveau tot en met het jaar 2008. Er vinden gemiddeld drie incidenten per week plaats, met als meest voorkomende incidenten verkeersincidenten. Gezien de aard van het gebied (een verkeersknooppunt) is dat relatief weinig.

Verwachting verslechtering

Zowel de politie als de deelgemeente verwacht verslechtering als het cameratoezicht wordt weggehaald. Zij wijzen daarbij op de grillige ontwikkeling van de groepen criminele jongeren in het gebied met bijbehorende delicten.

Subjectieve veiligheid

De subjectieve veiligheid is ongeveer op het zelfde niveau als direct na plaatsing van het cameratoezicht.

Opvolging camerabeelden

De politie is actief bezig met de opvolging. Op 75 procent van de waargenomen incidenten wordt actie ondernomen.

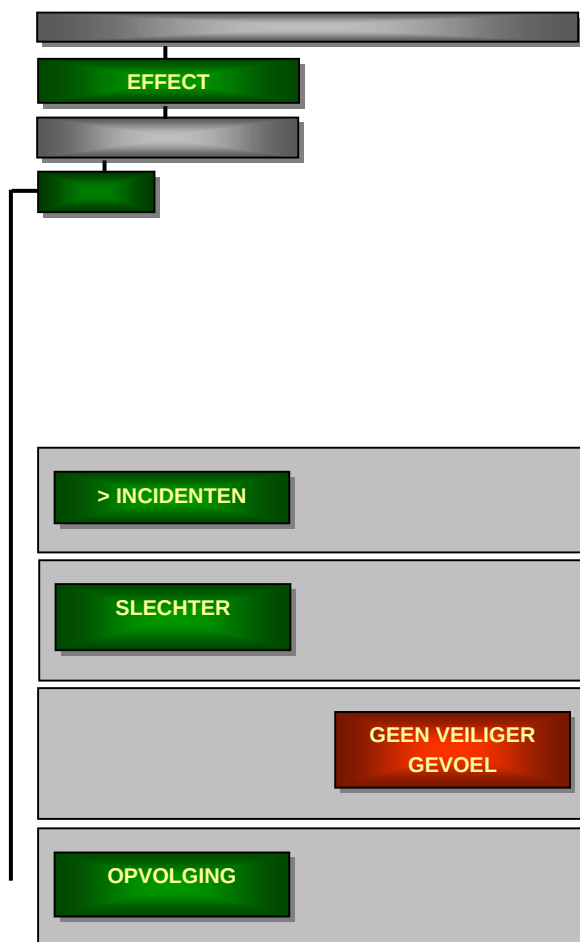
Conclusie

In dit gebied biedt cameratoezicht duidelijk een meerwaarde voor de objectieve veiligheid: het aantal diefstallen, overvallen en drugs & alcohol gerelateerde overtredingen is sterk gedaald. Als de camera's zouden worden weggehaald, wordt verslechtering verwacht.

Opvallend is dat de laatste jaren vooral verkeersincidenten worden waargenomen door cameratoezicht. Af te vragen is of deze categorie delicten wel onder de Wet cameratoezicht op openbare plaatsen (met als doel handhaving van de openbare orde) valt.

Dit leidt tot de conclusie dat cameratoezicht in dit gebied gehandhaafd moet blijven, maar dat een nieuwe analyse moet uitwijzen of dit voor alle camera's in dit gebied geldt. Mogelijk kan het aantal camera's worden afgebouwd of overgeheveld naar Rijkswaterstaat, zodat ze onder het wettelijk regime van verkeerscamera's vallen.

Figuur 10.1 Visualisatie afweging

11 METROSTATION DELFSHAVEN

11.1 Achtergrond

In juni 2001 werden er camera's opgehangen rondom het metrostation Delfshaven. Er was in dit gebied vrij veel drugsoverlast en daarmee samenhangende problematiek, zoals prostitutie en dealen. De rode draad voor dit gebied, maar ook voor Delfshaven in het algemeen, is de aanzuigende werking die de tippelzone op de Keileweg heeft gehad. Dit geven betrokkenen van de deelgemeenten en de politie aan. De camera's zijn toentertijd geplaatst om de routes van en naar de tippelzone in de gaten te kunnen houden. In 2008 hangen er twee camera's.

Er was na de plaatsing van cameratoezicht minder overlast, mede dankzij de camera's, zo denkt de deelgemeente. Het blijft volgens de vertegenwoordiger van de deelgemeente echter wel een kwetsbaar gebied met veel straatroof en overvallen op winkels. Daarnaast is er veel jongerenoverlast. De medewerker van de deelgemeente denkt dat de aard van het gebied als trechter naar de brug over de Schie hieraan bijdraagt. Het gebied heeft veel passanten en is daardoor aantrekkelijk voor bijvoorbeeld straatrovers.

De tippelzone is intussen gesloten. Het blijft volgens de deelgemeente wel een gebied waar toezicht nodig is om de overlast te beperken (nu met name jongerenoverlast).

Zoals tabel 11.1 laat zien, is het aantal incidenten in het gebied na de plaatsing van cameratoezicht hoger dan voorheen. Tabel 11.2 laat daarnaast zien, dat het aantal aangiften weer op hetzelfde niveau is als bij aanvang van het cameratoezicht. De meeste aangiften hebben betrekking tot diefstal. Het aantal (aangiften van) geweldsdelicten is toegenomen. Wel voelen bewoners zich veiliger in het gebied, tabel 11.4 laat dit zien. Aan 78 procent van de waargenomen incidenten wordt opvolging gegeven.

Tabel 11.1 Incidenten naar jaar (Metrostation Delfshaven)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Overig	93	124	147	191	191	169	139	212
Verkeer	49	64	61	73	73	91	106	71
Diefstal	41	64	56	28	28	41	27	49
Vermissing bescheiden/goederen/personen	22	28	32	38	38	38	30	39
Aandachtsvestiging	9	11	13	17	17	28	61	36
Geweld	23	17	25	19	19	37	33	31
Drugs en alcohol	15	11	5	16	16	62	75	29
Ruzie zonder geweld	8	26	13	17	17	16	30	21
Overlast	4	8	12	23	23	15	17	19
Vernieling	10	15	12	9	9	22	13	14
Overval/straatroof/zakkenrollerij	13	24	26	17	17	6	7	14
Overtreding APV	9	6	26	60	60	27	18	13
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	6	6	17	12	12	10	14	7
Inbraak	26	32	25	13	13	9	3	4
Totaal	328	436	470	533	533	571	573	559

Bron: X-pol

Tabel 11.2 Aangiften naar jaar (Metrostation Delfshaven)

Incident	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diefstal	31	54	37	29	18	30	18	28
Vermissing bescheiden/goederen/personen	13	13	17	19	19	21	16	20
Geweld	8	12	13	18	11	23	20	18
Overval/straatroof/zakkenrollerij	10	18	26	18	10	5	6	11
Vernieling	6	6	7	4	4	15	6	8
Overig	7	7	6	7	6	8	1	8
Inbraak	14	21	18	11	10	8	3	3
Verkeer	10	6	6	4	5	8	2	0
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal	99	137	130	110	83	118	72	96

Bron: X-pol

Tabel 11.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	38	47
Overig	23	45
Geweld	29	42
Alcohol	45	33
Ruzie zonder geweld	19	32
Hulpverlening	12	28
Verdacht gedrag	24	26
Diefstal zonder geweld	11	22
Overtreding APV	25	22
Overlast	12	17
Overlast jeugd	10	12
Diefstal met geweld	5	10
Overlast drugs	6	10
Vernieling	9	10
Zeden	16	8
Schoon en heel	1	1
Openbare orde	1	0
Totaal	286	365

Bron: Coppweb

Tabel 11.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	13	13	8	8	6	9	57	59	61	70	71	57
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	9	8	6	6	4	7	64	63	68	70	78	66

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 11.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	235	67
Wijkpolitie	38	11
Fietsteam	13	4
Stadstoezicht	0	0
Geen actie	64	18
Totaal	350	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

11.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Cameratoezicht heeft in het gebied rondom het metrostation Delfshaven geen (zichtbaar) effect op de objectieve veiligheid. Het kan hier beter en anders worden ingezet, met name omdat in dit gebied de problematiek sterk is veranderd. Er is nu in plaats van drugsoverlast steeds meer jongerenoverlast. Dit vergt een andere aanpak omdat het andersoortige delicten met zich meebrengt. Bovendien wordt cameratoezicht bij drugsoverlast als toezichthoudend instrument toegepast, terwijl bij jongerenoverlast het middel ook een preventieve meerwaarde heeft. Meer dan tien incidenten per week in dit gebied is relatief veel te noemen.

Verwachting verslechtering

Bij afbouwen van het cameratoezicht verwachten betrokkenen van de deelgemeente en de politie verslechtering van de veiligheidssituatie. Omdat het een erg druk gebied is vreest men dat het onoverzichtelijk wordt zonder camera's en dat de overlastgevende jongeren vrij spel hebben.

Subjectieve veiligheid

De subjectieve veiligheid is sinds de komst van het cameratoezicht in het gebied verbeterd.

Opvolging camerabeelden

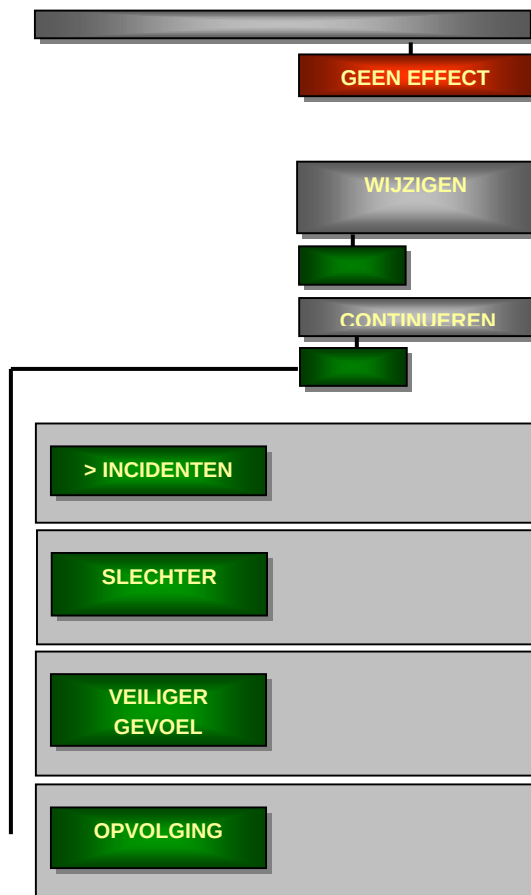
De politie maakt vaak gebruik van de camerabeelden. 78 procent van de waargenomen incidenten in het gebied wordt opgevolgd.

Conclusie

Bovenstaande leidt tot de conclusie om het cameratoezicht in dit gebied te continueren. Het gebied kent nog steeds veiligheidsproblemen en deze zijn van dien aard dat verslechtering als de camera's weggehaald worden voor de hand ligt. Het cameratoezicht is in dit gebied zinvol gebleken: mensen voelen zich wel veiliger in het gebied en de politie volgt incidenten op.

De aard van de problematiek is wel veranderd ten opzichte van de veiligheidsproblemen bij aanvang van het cameratoezicht. Aanpassing van de inzet van cameratoezicht is daarom mogelijk gewenst.

Figuur 11.1 Visualisatie afweging

12 WEST-KRUISKADE

12.1 Achtergrond

Op de West-Kruiskade wordt sinds december 2003 toezicht gehouden met camera's. In dit gebied was ernstige (drugs)overlast. Om die reden zijn er in eerste instantie door de politie strafrechtelijke camera's geplaatst. Deze zijn later omgezet in toezichtcamera's. In 2008 heeft het gebied twintig camera's.

Nog steeds heeft het gebied volgens de deelgemeente en politie te kampen met drugsoverlast. Toch is het volgens hen zowel objectief als subjectief veiliger te noemen. Waar eerst overlast van jongeren en drugsverslaafden met veel politie-inzet aangepakt werd, zijn camera's volgens politie en deelgemeente veel effectiever. Als de politie een stap naar achteren deed was de overlast terug. Nu is de overlast door de komst van de camera's blijvend minder. Drugsoverlast blijft echter voor de politie een lastig probleem. De camerabeelden moeten ook daadwerkelijk opgevolgd worden, drugsverslaafden trekken zich in tegenstelling tot dealers over het algemeen weinig aan van de camera's.

In dit gebied zal de overlast zeker weer (versterkt) terugkomen als de camera's weggehaald worden, zo verwacht de deelgemeente. De politie in het gebied geeft aan dat alleen drugsdealers goed op de hoogte zijn van de cameralocaties en dat zij ze ontwijken. Andere overlastgevers, met name drugsverslaafden, trekken zich weinig van de camera's aan.

Het aantal incidenten en aangiften is na de komst van het cameratoezicht in dit gebied afgenomen. Tabellen 12.1 en 12.2 laten dit zien. Ook voelen bewoners zich veiliger in het gebied. Zoals tabel 12.4 laat zien voelde in 2003 vijftien procent van de bewoners zich nog vaak onveilig in de eigen buurt. Dit percentage is door de jaren heen sterk gedaald. In 2008 lijkt het weer te stijgen.¹¹ Ten slotte wordt 72 procent van de waargenomen incidenten in dit gebied opgevolgd.

¹¹ Ook de Rotterdamse Veiligheidsindex 2009 laat dit beeld zien. De wijk het Oude Westen, waar het cameragebied in ligt, is daarin een categorie gedaald van probleem naar onveilig.

Tabel 12.1 Incidenten naar jaar (West-Kruiskade)

Incident	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Overig	296	285	235	259	281	301
Drugs en alcohol	48	52	58	78	158	219
Overtreding APV	499	550	350	180	208	141
Diefstal	296	204	110	94	114	116
Aandachtsvestiging	64	46	55	89	86	114
Verkeer	121	99	108	79	95	69
Geweld	27	35	44	56	36	35
Vermissing bescheiden/goederen/personen	79	72	55	54	42	35
Overlast	21	21	23	20	35	31
Ruzie zonder geweld	21	28	24	36	22	27
Overval/straatroof/zakkenrollerij	26	32	24	17	22	15
Vernieling	32	30	22	24	20	13
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	7	8	11	10	7	10
Inbraak	44	30	17	14	12	7
Totaal	1581	1492	1136	1010	1138	1133

Bron: X-pol

Tabel 12.2 Aangiften naar jaar (West-Kruiskade)

Incident	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Diefstal	252	139	98	82	98	88
Geweld	15	21	32	28	17	20
Vermissing bescheiden/goederen/personen	24	32	22	37	29	17
Overval/straatroof/zakkenrollerij	24	28	21	14	21	12
Overig	11	15	4	14	16	9
Vernieling	22	18	16	16	16	7
Inbraak	32	19	12	7	9	6
Verkeer	6	5	4	8	4	2
Drugs en alcohol	0	0	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0	0	0
Totaal	386	277	209	206	210	161

Bron: X-pol

Tabel 12.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Overlast drugs	455	467
Overig	206	354
Verkeer	144	255
Alcohol	225	219
Geweld	147	196
Verdacht gedrag	121	159
Overtreding APV	163	155
Ruzie zonder geweld	71	154
Overlast	69	134
Hulpverlening	79	121
Diefstal zonder geweld	68	106
Vernieling	28	52
Diefstal met geweld	31	42
Zeden	37	39
Overlast jeugd	19	37
Schoon en heel	14	16
Openbare orde	4	3
Totaal	1881	2509

Bron: Coppweb

Tabel 12.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	14	11	7	8	6	10	47	50	64	72	65	51
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	15	10	6	6	8	11	54	51	67	76	72	59

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 12.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	1330	56
Wijkpolitie	329	14
Fietsteam	138	6
Stadstoezicht	4	0
Geen actie	581	24
Totaal	2382	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

12.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Cameratoezicht heeft effect op de objectieve veiligheid. Er zijn minder incidenten dan bij aanvang van het cameratoezicht, maar nog steeds relatief veel. Gemiddeld vinden er 22 incidenten per week plaats. De drugsoverlast in het gebied is door de jaren heen toegenomen. Dit is opmerkelijk aangezien dit de belangrijkste aanleiding was om het de camera's te plaatsen. Het aantal APV-overtredingen en diefstallen is wel afgenomen.

Verwachting verslechtering

De camera's zijn in dit gebied een goed instrument om het gebied beheersbaar te houden. Men kan met behulp van cameratoezicht zien waar men in moet grijpen. Verslechtering wordt dan ook verwacht als camera's weggehaald zouden worden, met name door de terugkeer van drugsdealers.

Subjectieve veiligheid

Bewoners voelen zich door cameratoezicht veiliger in de buurt, maar vergeleken met andere cameratoezichtgebieden relatief onveilig.

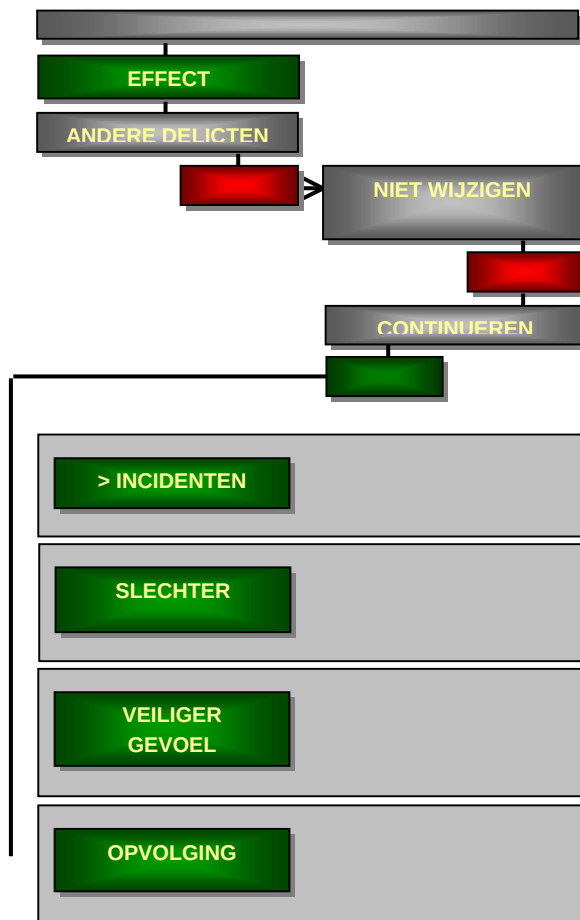
Opvolging camerabeelden

72 procent van de waargenomen incidenten wordt opgevolgd. Gezien de aard van de problematiek is hier nog verbetering nodig: in het gebied speelt vooral drugsoverlast en dit type delict is in de loop van de jaren toegenomen.

Conclusie

Het continueren van cameratoezicht is in dit drugsoverlastgebied gewenst. Er vinden nog steeds veel incidenten plaats, maar het aantal APV-overtredingen en diefstallen is afgenomen. Bewoners voelen zich veiliger op straat en in hun buurt en bij afbouw wordt verslechtering verwacht. De politie doet veel aan opvolging, maar op het gebied van de aanpak van de drugsoverlast valt nog winst te behalen.

Figuur 12.1 Visualisatie afweging

13 BOULEVARD-ZUID

13.1 Achtergrond

Op de Boulevard-Zuid is cameratoezicht sinds januari 2006. In de buurt van de Boulevard-Zuid werden in de periode 2004/2005 in korte tijd enkele moorden gepleegd. Onder andere naar aanleiding daarvan vroegen ondernemers, bewoners en het dagelijks bestuur van de deelgemeente Feijenoord om extra maatregelen voor de veiligheid, waaronder cameratoezicht. De Boulevard-Zuid was een onveilige winkelstraat. Er was veel drugsoverlast, waardoor de winkelboulevard volgens de deelgemeente verloederde. De criminaliteit in relatie tot de drugsoverlast, maar ook groepen hangjongeren moesten aangepakt worden. In 2008 zijn er in dit gebied 22 camera's.

Er zijn naast cameratoezicht meerdere instrumenten ingezet om de overlast tegen te gaan. Er is een actieprogramma geschreven voor de Boulevard-Zuid en meerdere partijen werden ingezet. De inzet van Trigion, Stadtoezicht en de afdeling Schoon en Heel werd gecombineerd. De drugsoverlast is sindsdien volgens de deelgemeente sterk verminderd. De objectieve veiligheidssituatie is over het algemeen verbeterd, hoewel de laatste veiligheidsindex anders doet vermoeden. Volgens een vertegenwoordiger van de deelgemeente heeft dit vooral te maken met de klachten van bewoners op het gebied van Schoon en Heel. Daar wordt nu op ingespeeld.

Vandalisme, diefstal en hangjongeren zijn problemen die vaak voorkomen in winkelgebieden. Als het cameratoezicht gestaakt wordt, zal dit volgens de deelgemeente tot een verslechtering van de situatie leiden. De overlastgevers weten snel genoeg dat er geen toezicht meer is en zullen terugkomen. De preventieve werking van cameratoezicht is in de ogen van de deelgemeente in dit gebied erg belangrijk.

Tabel 13.1 Incidenten naar jaar (Boulevard-Zuid)

Incident	2005	2006	2007	2008
Overig	865	749	875	954
Verkeer	298	264	273	237
Aandachtsvestiging	108	123	76	112
Diefstal	183	98	128	106
Geweld	74	93	97	95
Vermissing bescheiden/goederen/personen	153	123	74	81
Overlast	47	44	49	68
Ruzie zonder geweld	45	68	47	64
Overtreding APV	113	71	59	33
Vernieling	45	44	39	33

Vervolg tabel 13.1

Incident	2005	2006	2007	2008
Inbraak	28	34	23	27
Drugs en alcohol	29	23	25	18
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	23	18	17	18
Overval/straatroof/zakkenrollerij	35	24	18	11
Totaal	2046	1776	1800	1857

Bron: X-pol

Zoals tabel 13.1 laat zien neemt het aantal incidenten in het gebied af. Ook het aantal aangiften is na de komst van het cameratoezicht (sterk) afgenomen. De afname is vooral te zien bij diefstal en vermissing. Ook het aantal overvallen en straatroven is afgenomen. De overlast blijft stabiel en lijkt zelfs licht te zijn toegenomen.

Tabel 13.2 Aangiften naar jaar (Boulevard-Zuid)

Incident	2005	2006	2007	2008
Verkeer	298	264	276	229
Overig	868	757	875	191
Diefstal	183	98	128	102
Geweld	76	84	97	95
Vermissing bescheiden/goederen/personen	153	123	74	83
Ruzie zonder geweld	45	68	47	64
Overlast	47	44	51	51
Overtreding APV	113	71	59	33
Vernieling	45	44	39	33
Inbraak	28	35	23	26
Drugs en alcohol	29	23	25	18
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	23	18	17	18
Overval/straatroof/zakkenrollerij	35	24	18	11
Aandachtsvestiging	108	123	76	0
Totaal	2051	1776	1805	954

Bron: X-pol

Tabel 13.3 **Geregistreerde incidenten door cameratoezicht**

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	268	282
Overig	193	261
Geweld	152	222
Alcohol	215	211
Ruzie zonder geweld	69	147
Verdacht gedrag	130	138
Overtreding APV	183	125
Diefstal zonder geweld	88	111
Hulpverlening	78	109
Overlast	56	79
Vernieling	40	59
Overlast drugs	52	46
Diefstal met geweld	16	30
Overlast jeugd	35	28
Schoon en heel	20	17
Zeden	5	7
Openbare orde	2	3
Totaal	1602	1875

Bron: Coppweb

Tabel 13.4 **Onveiligheidsgevoelens**

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	15	11	12	9	6	10	52	60	62	66	60	54
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	12	9	10	7	4	8	60	68	65	74	64	62

Bron: Veiligheidsindex.

Tabel 13.4 laat zien dat de onveiligheidsgevoelens na de komst van cameratoezicht zijn afgenomen. Daarnaast valt op dat men zich veiliger voelt in de eigen buurt dan in het algemeen.

Tabel 13.5 **Opvolging van waargenomen incidenten**

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	1180	66
Wijkpolitie	197	11
Fietsteam	50	3
Stadstoezicht	4	0
Geen actie	368	20
Totaal	1799	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

Aan 76 procent van de met cameratoezicht waargenomen incidenten wordt opvolging gegeven.

13.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Cameratoezicht heeft effect op de objectieve veiligheid. Vooral diefstal en straatroof, waar het winkelgebied last van had, zijn sterk afgenomen. Er komen minder incidenten voor dan bij aanvang van het cameratoezicht, maar met gemiddeld ongeveer vijf incidenten per dag gebeurt er in het gebied nog steeds relatief veel.

Verwachting verslechtering

Verslechtering wordt verwacht wanneer het cameratoezicht wordt verwijderd. Zoals eerder gezegd neemt het aantal diefstalgevallen af, maar de overlast lijkt de laatste jaren toe te nemen. Deze conclusie volgt uit de cijfers en informatie uit interviews met politie en deelgemeente.

Subjectieve veiligheid

Bewoners voelen zich veiliger na de komst van cameratoezicht.

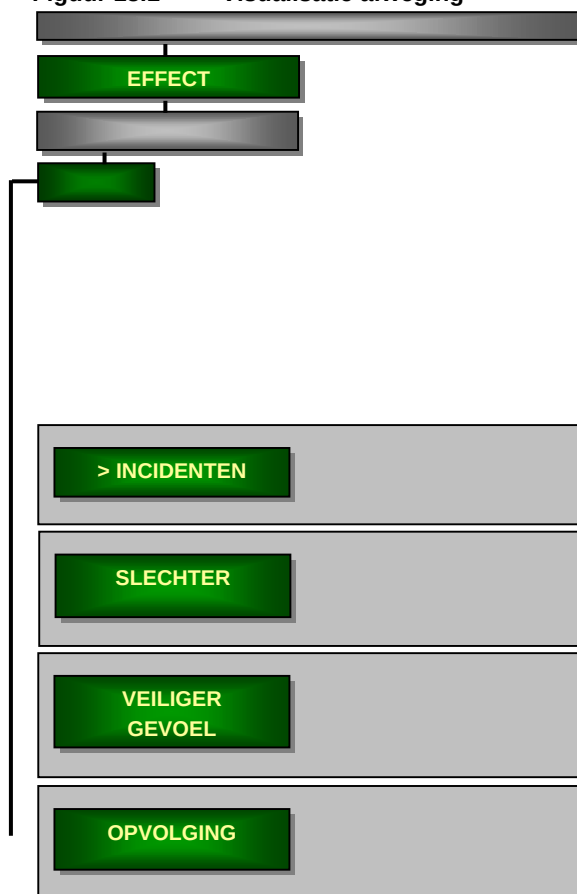
Opvolging camerabeelden

De camerabeelden worden veelvuldig gebruikt door de politie: aan 76 procent van de met cameratoezicht waargenomen incidenten wordt opvolging gegeven.

Conclusie

In dit gebied is continueren van het cameratoezicht gewenst. Het cameratoezicht levert een duidelijke bijdrage aan de objectieve en subjectieve een veiliger gebied. Na afbouw wordt verslechtering verwacht en incidenten worden voldoende opgevolgd.

Figuur 13.1 Visualisatie afweging

14 COOLSINGEL

14.1 Achtergrond

Op misschien wel de bekendste en drukste plaats van Rotterdam is sinds januari 2006 cameratoezicht. De belangrijkste overlast in dit gebied is te vinden op het gebied van diefstal, vernieling en geweld. Om die reden heeft men toentertijd besloten tot het plaatsen van cameratoezicht. In 2008 hangen er aan de Coolsingel tien camera's.

Er is in dit gebied volgens de politie en de deelgemeente veel overlast van uitgaanspubliek. Net zoals op het Stadhuisplein was er een sterke behoefte van politie en horeca om cameratoezicht te plaatsen. Dit maakt het gebied overzichtelijker voor de politie. De politie geeft aan dat (uitgaans)overlast in het gebied rondom de Coolsingel het grootste probleem vormt.

Uit de incidentcijfers, zoals weergegeven in tabel 14.1, spreekt dit beeld niet zo zeer. Wel valt op dat er veel APV-overtredingen worden geregistreerd. Dit kan op overlast duiden. Het aantal APV-overtredingen neemt sinds de komst van cameratoezicht toe, net als het totaal aantal incidenten licht toeneemt. Het is volgens de deelgemeente lastig om te zeggen of het cameratoezicht de overlast terugdringt. In dit gebied worden erg veel maatregelen genomen dus het effect van cameratoezicht is moeilijk te isoleren.

Tabel 14.1 Incidenten naar jaar (Coolsingel)

Incident	2005	2006	2007	2008
Diefstal	137	134	121	94
Overtreding APV	16	25	43	82
Vermissing bescheiden/goederen/personen	73	74	97	65
Overig	44	45	45	58
Verkeer	20	25	20	32
Geweld	19	8	13	24
Overval/straatroof/zakkenrollerij	44	39	33	18
Aandachtsvestiging	8	9	13	13
Vernieling	6	13	9	11
Overlast	5	2	4	7
Inbraak	6	7	0	7
Ruzie zonder geweld	6	3	2	5
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	3	5	6	4
Drugs en alcohol	0	2	0	2
Totaal	387	391	406	422

Bron: X-pol

Tabel 14.2 laat zien dat het aantal aangiften in het gebied wel afneemt. Het is vooral opvallend dat er minder aangiften van diefstal en straatroof zijn.

Tabel 14.2 Aangiften naar jaar (Coolsingel)

Incident	2005	2006	2007	2008
Diefstal	128	132	110	87
Vermissing bescheiden/goederen/personen	7	45	88	56
Overval/straatroof/zakkenrollerij	44	39	32	15
Geweld	16	6	8	10
Vernieling	6	11	8	8
Inbraak	6	6	5	7
Overig	3	3	6	6
Verkeer	3	6	0	4
Drugs en alcohol	0	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0	0
Overlast	0	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0	0
Totaal	213	248	257	193

Bron: X-pol

Tabel 14.3 Geregistreerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	193	310
Geweld	184	280
Overig	149	252
Ruzie zonder geweld	58	166
Overtreding APV	158	141
Hulpverlening	104	136
Alcohol	134	125
Diefstal zonder geweld	50	86
Overlast	61	64
Vernieling	28	59
Verdacht gedrag	70	57
Overlast jeugd	51	40
Diefstal met geweld	18	29
Overlast drugs	26	20
Openbare orde	7	12
Schoon en heel	12	9
Zeden	5	9
Totaal	1308	1795

Bron: Coppweb

Tabel 14.4 Onveiligheidsgevoelens

Onveiligheidsgevoelens	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	13	6	6	4	3	10	50	62	61	67	71	54
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	8	4	3	3	2	8	59	73	72	76	77	65

Bron: Veiligheidsindex

Ook de onveiligheidsgevoelens, zoals tabel 14.4 deze toont, laten een dalende trend zien. In het laatste jaar lijken de onveiligheidsgevoelens echter weer groter te worden.

Tabel 14.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	1054	62
Wijkpolitie	245	14
Fietsteam	149	9
Stadstoezicht	2	0
Geen actie	260	15
Totaal	1710	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

In ruim tachtig procent van de gevallen wordt opvolging gegeven aan de vanuit de cameratoezichtcentrale waargenomen incidenten.

14.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Het aantal door de politie geregistreerde incidenten blijft stabiel of neemt zelfs licht toe. Het aantal aangiften neemt wel af. Diefstal komt minder voor sinds er cameratoezicht in het gebied is, het aantal APV-overtredingen stijgt. Dit soort overtredingen komen in uitgaansgebieden doorgaans ook het meest voor. Er vinden ruim acht incidenten per week plaats, met een concentratie van een incidenten in de weekenden.

Verwachting verslechtering

Als hier geen cameratoezicht is, vreest de politie voor meer overlast en overtredingen van het uitgaanspubliek. Cameratoezicht is in dit gebied een uitermate geschikt middel voor de politie om het overzicht te bewaren.

Subjectieve veiligheid

De onveiligheidsgevoelens laten een dalende trend zien. In het laatste jaar lijken de onveiligheidsgevoelens echter weer groter te worden.

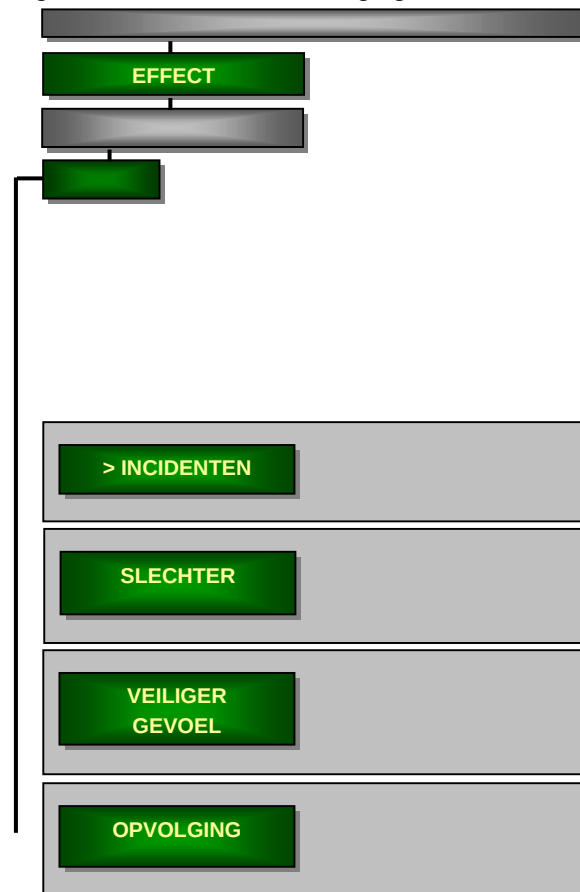
Opvolging camerabeelden

De politie gebruikt de cameratoezichtbeelden goed: in ruim tachtig procent van de gevallen wordt opvolging gegeven aan de vanuit de uitkijkrimte waargenomen incidenten.

Conclusie

Voor de Coolsingel kan geconcludeerd worden dat het cameratoezicht gecontinueerd moet worden. Er zijn nog steeds duidelijk openbare ordegronden waarop het cameratoezicht zijn nut en noodzaak bewijst. Het gebied is nog steeds onveilig, bij weghalen wordt verslechtering verwacht en de beelden worden veelvuldig gebruikt voor opvolging.

Figuur 14.1 Visualisatie afweging

15 CROOSWIJK

15.1 Achtergrond

Aan de Crooswijkseweg in de deelgemeente Kralingen-Crooswijk is er cameratoezicht sinds december 2006. Zowel bewoners als ondernemers gaven toen al geruime tijd aan dat zij overlast ondervonden van hangjongeren, inbraken en vernielingen. In 2008 hangen hier tien camera's.

De Crooswijkseweg is een winkelstraat. Op drie punten in die straat was er overlast van jeugdgroepen die zich intimiderend opstelden naar winkeliers en het winkelend publiek, zo geeft een politieagent aan. Het aantal incidenten nam toe, agenten werden enkele malen aangevallen en bewoners en winkeliers drongen aan op cameratoezicht. De toenmalige burgemeester kwam op werkbezoek en verdiepte zich in de problematiek. De politie leverde sfeerrapportages aan. Dit heeft geleid tot de komst van camera's.

Naast cameratoezicht werd er een heel scala aan maatregelen getroffen. Er was onder andere een samenscholingsverbod en mosquito's. Al deze maatregelen hebben er toe geleid dat de jongerengroepen nu weg zijn uit het gebied. Het aantal incidenten en overlastmeldingen is volgens de politie sterk afgenomen.

Staken van cameratoezicht zou er volgens de politie in de buurt toe leiden dat men langzaam zou vervallen in de oude situatie. Camera's worden nu ook gebruikt door het wijkteam en bewijzen hun nut. Minstens een keer in de maand kijkt het team mee in de uitkijkruijme en reageert men met gerichte acties. Als men dit een tijdje niet doet, ziet men al verslechtering.

Tabel 15.1 Incidenten per jaar (Crooswijk)

Incident	2006	2007	2008
Diefstal	19	15	8
Overig	3	4	8
Vermissing bescheiden/goederen/personen	8	6	5
Vernieling	3	1	4
Aandachtsvestiging	9	22	3
Verkeer	2	3	2
Geweld	3	2	1
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	1
Drugs en alcohol	1	1	0
Overtreding APV	1	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0
Overlast	3	1	0
Inbraak	0	0	0
Overval/straatroof/zakkenrollerij	2	1	0
Totaal	54	56	32

Bron: X-pol

Ook de incidentcijfers laten het beeld zien van diefstal en vernielingen in het gebied. Er wordt echter nog geen incident per week geregistreerd. Sinds de komst van cameratoezicht zijn er (nog) minder incidenten geregistreerd. Ook het aantal aangiften, zoals weergegeven in tabel 15.2, is sinds die tijd gehalveerd.

Tabel 15.2 Aangiften per jaar (Crooswijk)

Incident	2006	2007	2008
Diefstal	19	14	8
Vernieling	2	1	4
Vermissing bescheiden/goederen/personen	4	4	2
Verkeer	0	1	0
Geweld	2	2	0
Overval/straatroof/zakkenrollerij	2	1	0
Drugs en alcohol	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0
Overlast	0	0	0
Overig	0	0	0
Inbraak	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0
Totaal	29	23	14

Bron: X-pol

Tabel 15.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	60	101
Overig	51	65
Geweld	43	63
Overlast jeugd	67	59
Diefstal zonder geweld	31	51
Ruzie zonder geweld	21	51
Alcohol	54	48
Hulpverlening	22	33
Verdacht gedrag	33	31
Overlast	12	25
Vernieling	15	24
Overtreding APV	22	23
Overlast drugs	9	13
Schoon en heel	3	6
Diefstal met geweld	6	5
Openbare orde	0	0
Zeden	1	0
Totaal	450	598

Bron: X-pol

Tabel 15.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	13	15	5	8	9	5	62	60	67	71	69	64
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	9	11	5	6	6	5	68	66	69	77	78	69

Bron: Veiligheidsindex

Tabel 15.4 geeft de onveiligheidsgevoelens van bewoners in het gebied rondom de Crooswijkseweg weer. De trend over meerdere jaren is dat steeds minder mensen zich vaak onveilig voelen in het gebied. Het percentage mensen dat zich vaak onveilig voelt (5%) is echter weer op het niveau van de periode voordat er cameratoezicht was. De invloed van cameratoezicht hierop lijkt dus beperkt.

Tabel 15.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	378	67
Wijkpolitie	73	13
Fietsteam	17	3
Stadstoezicht	3	0
Geen actie	93	17
Totaal	564	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

Ook in dit gebied wordt bijna tachtig procent van de waargenomen incidenten opgevolgd.

15.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Na de komst van cameratoezicht is de objectieve veiligheid in het gebied verbeterd. Zowel het aantal incidenten als het aantal aangiften dalen, ook op de delicten die in het gebied het meest voorkwamen.

Er zijn minder incidenten dan bij aanvang. Minder dan een incident per week is relatief weinig te noemen.

Verwachting verslechtering

De politie verwacht verslechtering als het cameratoezicht in het gebied verdwijnt: de buurt zou dan vervallen in de oude situatie.

Subjectieve veiligheid

Mensen voelen zich veilig in de buurt, maar hier is geen grote verandering in opgetreden na invoering van het cameratoezicht. De onveiligheidsgevoelens in het jaar voor cameratoezicht en na cameratoezicht verschillen niet. Het cijfer dat in de Veiligheidsindex 2009 wordt gegeven voor Oud Crooswijk is gedaald van een 7.0 in 2007 naar een 5.4 in 2008. De situatie op het gebied van diefstal, inbraak, vandalisme, overlast en Schoon en Heel wordt door de bewoners als slechter ervaren dan voorheen.

Opvolging camerabeelden

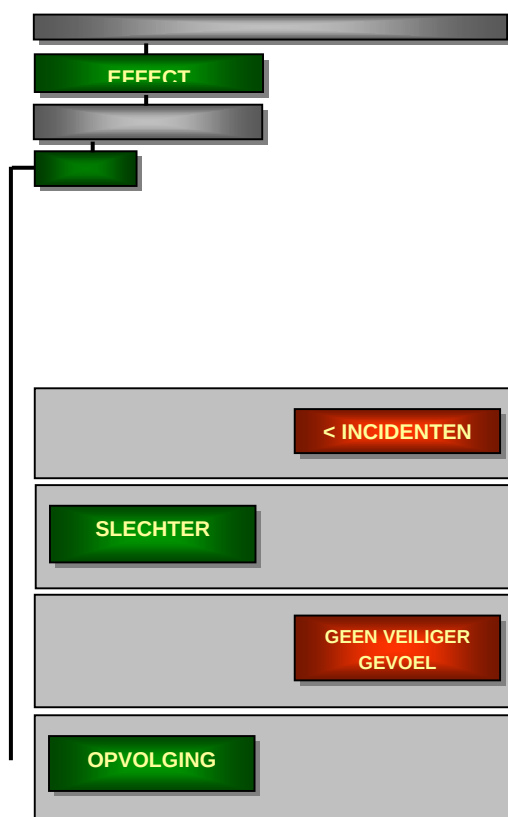
De cijfers tonen aan dat de politie veel waargenomen incidenten opvolgt (80%). Ook worden er gerichte acties gehouden door het wijkteam vanuit de uitkijkruijmt die als waardevol worden ervaren en volgens de politie zeker bijdragen aan een veiliger gebied.

Conclusie

Bovenstaande analyse leidt tot de conclusie dat een proportionaliteitsafweging in Crooswijk noodzakelijk is. Er zijn minder incidenten in het gebied, er is geen duidelijk effect waarneembaar van het cameratoezicht op de subjectieve veiligheid. Er wordt wel verslechtering verwacht omdat de politie het instrument cameratoezicht in dit gebied effectief gebruikt. Maar gezien de aard en aantallen van de incidenten en aangiften die er in dit gebied plaatsvinden, lijkt het instrument cameratoezicht niet meer het laatste redmiddel geworden te zijn.

Dat een proportionaliteitsafweging noodzakelijk is, houdt niet in dat alle camera's direct moeten worden weggehaald, maar dat gekeken moet worden of het aantal camera's kan worden teruggebracht. Indien camera's worden weggehaald moet een permanente monitoring op het effect van het weghalen van cameratoezicht plaatsvinden.

Figuur 15.1 Visualisatie afweging

16 DELFSHAVEN

16.1 Achtergrond

Naast het metrostation Delfshaven wordt sinds januari 2007 ook een ander deel van de deelgemeente met camera's bewaakt. Delfshaven kenmerkt zich door goedkopere woningen, in combinatie met veel particulier bezit (waaronder huisjesmelkers) en een bevolkingssamenstelling uit sociaal lagere klassen. Daarnaast was er veel leegstand en werden leegstaande woningen door drugsverslaafden in gebruik genomen. Dit heeft er in het verleden volgens de deelgemeente voor gezorgd dat er veel drugsdealers in het gebied actief zijn. Daarnaast had de tippelzone aan de Keileweg een aanzuigende werking op drugsverslaafden en –dealers. Om die reden was de invoering van cameratoezicht in het gebied volgens de deelgemeente nodig. In 2008 heeft het gebied Delfshaven vier camera's.

De deelgemeente geeft aan dat het gebied enkele probleemstraten kent waar overvallen en overlast veel voorkomen. De problematiek is in de periode na het plaatsen van het cameratoezicht niet veel minder geworden, maar op sommige punten zelfs verergerd. In de veiligheidsindex is het gebied dit jaar een categorie gezakt.

Volgens de politie in het gebied is de overlast is wel minder geworden vergeleken met enkele jaren geleden, toen de prostitutiezone aan de Keileweg nog in gebruik was. Veel overlastgevers van toen zitten nu bij hulpverlening of hebben zich naar andere gemeenten of gebieden verplaatst. Een enkeling blijft er rondhangen. Op bepaalde plaatsen, zoals rond de Spanjaardstraat, zou de overlast volgens de politie snel weer terugkomen. Daar zit namelijk een opvanghuis. Mensen moeten daar om 8.00 uur weg en weten dat ze daar niet mogen blijven hangen en dat ze in de gaten worden gehouden. Als de camera's weg gaan is dat lastiger te controleren en zal men naar verwachting van de politie blijven hangen in de buurt.

Tabel 16.1 Incidenten per jaar (Delfshaven)

Incident	2006	2007	2008
Overig	108	119	152
Vermissing bescheiden/goederen/personen	27	92	77
Diefstal	25	33	36
Geweld	25	28	35
Aandachtsvestiging	27	31	33
Verkeer	36	40	27
Overtreding APV	20	23	17
Vernieling	14	17	17
Overval/straatroof/zakkenrollerij	25	18	17
Ruzie zonder geweld	25	21	16
Inbraak	17	7	11
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	8	7	8
Overlast	22	13	8
Drugs en alcohol	19	16	7
Totaal	398	465	461

Bron: X-pol

Het aantal incidenten in het gebied Delfshaven blijft nagenoeg gelijk. Het aantal aangiften neemt toe. Tabel 16.1 en 16.2 laten dat zien.

Tabel 16.2 Aangiften per jaar (Delfshaven)

Incident	2006	2007	2008
Vermissing bescheiden/goederen/personen	21	43	42
Diefstal	30	31	33
Geweld	22	13	16
Overval/straatroof/zakkenrollerij	5	17	15
Vernieling	15	12	13
Overig	8	3	11
Inbraak	8	5	8
Verkeer	8	4	2
Drugs en alcohol	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0
Overlast	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0
Totaal	117	128	140

Bron: X-pol

Tabel 16.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Geweld	20	56
Verkeer	25	49
Overig	23	38
Hulpverlening	11	25
Ruzie zonder geweld	3	25
Diefstal zonder geweld	10	19
Alcohol	7	14
Overlast jeugd	7	13
Verdacht gedrag	10	12
Overtreding APV	4	9
Overlast	4	8
Diefstal met geweld	2	7
Vernieling	3	7
Zeden	3	5
Overlast drugs	3	3
Schoon en heel	1	1
Openbare orde	0	0
Totaal	136	291

Bron: Coppweb

Tabel 16.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	15	6	7	5	3	7	48	61	67	63	74	51
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	6	3	4	5	5	7	56	70	77	68	82	60

Bron: Veiligheidsindex

Begin 2007 is het cameratoezicht in Delfshaven ingevoerd. De subjectieve veiligheidscijfers laten zien dat de onveiligheidsgevoelens voor en na de komst van cameratoezicht weinig verschillen. Op de lange termijn is er wel een positieve ontwikkeling in de veiligheidsgevoelens zichtbaar.

Tabel 16.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	206	76
Wijkpolitie	26	10
Fietsteam	9	3
Stadstoezicht	0	0
Geen actie	32	12
Totaal	273	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

83 procent van alle waargenomen incidenten wordt opgevolgd. Daarmee wordt ook in dit gebied actief gebruik gemaakt van camerabeelden.

16.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Cameratoezicht heeft in dit gebied geen positief effect op de objectieve veiligheid. Omdat het voornamelijk om een toename van de categorie 'overige incidenten' gaat, is moeilijk vast te stellen wat de oorzaak hiervan is. Er zijn ook geen aanwijzingen dat aanpassing van het toepassen van het cameratoezicht nodig is. Meer dan acht incidenten per week in het cameragebied Delfshaven is nog steeds relatief veel.

Verwachting verslechtering

Zowel de politie als de deelgemeente geeft aan dat het gebied enkele probleemstraten heeft waar overlast van (drugsverslaafde) dak- en thuislozen veel voorkomt. Daar wordt verslechtering van de situatie verwacht als cameratoezicht er zou verdwijnen.

Subjectieve veiligheid

Het effect op de subjectieve veiligheid is beperkt.

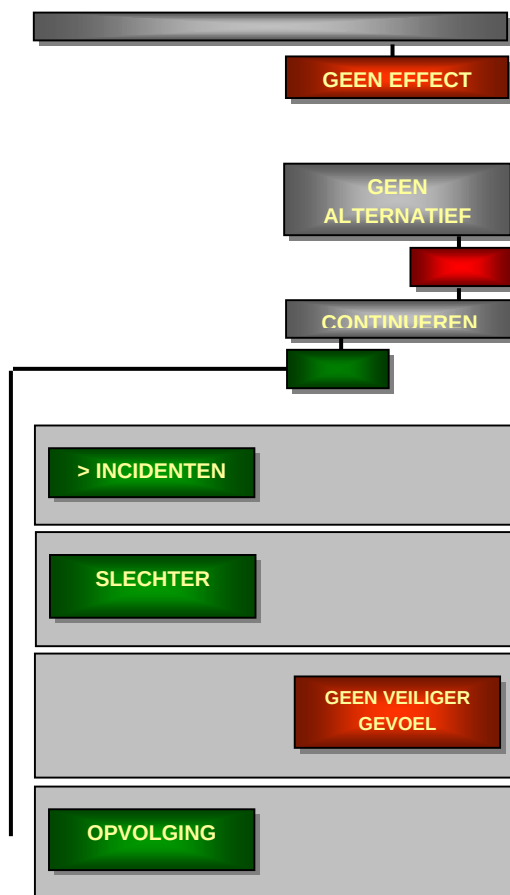
Opvolging camerabeelden

83 procent van alle waargenomen incidenten wordt opgevolgd. Daarmee wordt ook in dit gebied actief gebruik gemaakt van camerabeelden.

Conclusie

Op basis van het algemene beeld van de situatie, is de invloed van cameratoezicht op de (objectieve) veiligheid gering. Omdat het gebied vier camera's heeft en er enkele probleemstraten zijn, is continuering van het cameratoezicht voor die straten wel nodig vanwege de verwachting van verslechtering bij afbouw van het cameratoezicht.

Figuur 16.1 Visualisatie afweging

17 COUWENBURG

17.1 Achtergrond

Couwenburg heeft cameratoezicht sinds augustus 2007. In januari 2006 waren er een drietal goed bezochte bewonersavonden waar de wens om cameratoezicht nadrukkelijk besproken is. De reden van het verzoek om cameratoezicht is dat men op de locatie Couwenburg te kampen heeft met veel drugsverslaafden. Met de komst van een dagopvang voor dak- en thuislozen in de buurt is de overlast toegenomen. De politie heeft in eerste instantie positief geadviseerd ten aanzien van de dagopvang, met de voorwaarde dat er in de directe omgeving cameratoezicht geplaatst zou worden. De politie signaleert in 2006 dat het gebied gevoelig is voor criminaliteit. Er zijn dan vooral veel woninginbraken. Daarnaast vreest men voor een aanzuigende werking van de dagopvang op dealers van verdovende middelen. De belangrijkste reden dat er cameratoezicht moest komen in het gebied is preventie. Men vreest voor overlast zoals deze ten tijde van de aanvraag al bestaat bij een andere dagopvang aan de Westersingel en wil deze overlast met cameratoezicht voor zijn. In 2008 zijn er acht camera's actief in het gebied.

Ook de deelgemeente onderschrijft dit beeld. Couwenburg wordt omschreven als een erg specifiek gebied. Er was bij aanvang geen problematiek in het gebied, maar na sluiting van de Pauluskerk (opvang voor dak- en thuislozen/drugverslaafden) kwam er vervangende opvang in het gebied Couwenburg. Daarmee was er de vrees voor overlasttoename. Voor onder andere ondernemers en de politie was dit een reden om cameratoezicht als voorwaarde te stellen voor de komst van de opvang.

De veiligheidssituatie is volgens een vertegenwoordiger van de deelgemeente niet verbeterd of verslechterd. Als gekeken wordt naar de objectieve veiligheidscijfers heeft het cameratoezicht waarschijnlijk echter weinig opgeleverd, zo denkt men. De veiligheidsgevoelens van bewoners en ondernemers zijn volgens de deelgemeente in dit gebied wel veel groter geworden.

Tabel 17.1 Incidenten per jaar (Couwenburg)

Incident	2006	2007	2008
Diefstal	45	33	20
Overig	21	15	16
Vermissing bescheiden/goederen/personen	14	18	12
Geweld	7	5	11
Vernieling	10	4	6
Aandachtsvestiging	9	2	5
Overval/straatroof/zakkenrollerij	9	7	3
Drugs en alcohol	1	1	2
Inbraak	1	0	2
Ruzie zonder geweld	0	0	1
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	1
Overlast	1	1	1
Verkeer	5	5	0
Overtreding APV	0	0	0
Totaal	123	91	80

Bron: X-pol

Tabel 17.1 laat zien dat het aantal incidenten sinds de komst van cameratoezicht in het gebied is gedaald. Dit geldt ook voor het aantal aangiften (zie tabel 17.2). Vooral diefstal komt minder voor.

Tabel 17.2 Aangiften per jaar (Couwenburg)

Incident	2006	2007	2008
Diefstal	44	31	20
Geweld	5	1	9
Vermissing bescheiden/goederen/personen	5	10	8
Vernieling	10	3	5
Overval/straatroof/zakkenrollerij	8	7	3
Inbraak	0	0	2
Overig	3	2	0
Verkeer	1	0	0
Drugs en alcohol	0	0	0
Overtreding APV	0	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0	0
Overlast	0	0	0
Aandachtsvestiging	0	0	0
Totaal	76	54	47

Bron: X-pol

Tabel 17.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (v.a. april)	2008
Verkeer	55	108
Alcohol	41	76
Overtreding APV	48	75
Geweld	28	44
Verdacht gedrag	26	42
Overig	32	41
Overlast drugs	14	28
Diefstal zonder geweld	13	23
Hulpverlening	20	23
Overlast	9	14
Ruzie zonder geweld	15	14
Vernieling	15	14
Zeden	5	9
Overlast jeugd	9	5
Diefstal met geweld	4	4
Openbare orde	0	3
Schoon en heel	4	2
Totaal	338	525

Bron: Coppweb

Tabel 17.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	9	5	5	4	3	3	51	55	62	61	67	59
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	5	3	2	1	1	3	64	66	72	74	77	71

Bron: Veiligheidsindex

De onveiligheidsgevoelens in Couwenburg nemen door de jaren heen af. Wanneer het cameratoezicht geplaatst wordt (in 2007) voelt een procent zich onveilig in de eigen buurt. Dit jaar is dat in lijn met de rest van Rotterdam gestegen naar drie procent.

Tabel 17.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	297	60
Wijkpolitie	54	11
Fietsteam	27	5
Stadstoezicht	0	0
Geen actie	121	24
Totaal	499	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

De opvolging van de camerabeelden is met een opvolgingspercentage van 72 procent goed.

17.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

De objectieve veiligheid is er in Couwenburg op vooruit gegaan. Met relatief weinig incidenten, gemiddeld 1,5 incident per week, is het een betrekkelijk rustig gebied. Diefstal was een probleem, maar is afgenomen. Er zijn ook in het algemeen minder incidenten geregistreerd in Couwenburg.

Verwachting verslechtering

In het gebied is een opvanghuis voor drugsverslaafden gevestigd. Daarom bestaat de vrees dat overlast de kop zal opsteken als er geen cameratoezicht zal zijn. Cameratoezicht was een voorwaarde voor de komst van het opvanghuis, dat eerder in de Pauluskerk in het gebied rondom de Westersingel gelegen was. Weghalen van de camera's zou weerstand van de bewoners oproepen.

Subjectieve veiligheid

De bewoners voelen zich in dit gebied veilig, vanwege de vrees voor overlast van de recent geopende drugsopvang levert cameratoezicht hier een belangrijke bijdrage aan.

Opvolging camerabeelden

De beelden worden in 72 procent van de gevallen opgevolgd.

Conclusie

Het afbouwen van cameratoezicht is in dit gebied niet gewenst. De objectieve en subjectieve veiligheid zijn in orde, maar er gaat een sterke preventieve werking uit van de camera's. Bewoners en professionals achten de camera's nodig om overlast vanwege de aanwezige drugsopvang te voorkomen. Het cameratoezicht dient hier om die reden gecontinueerd te worden.

18 CENTRUM-OOST

18.1 Achtergrond

Vanaf maart 2008 is er cameratoezicht in het Centrum-Oost van Rotterdam. Er hangen twintig camera's. De keuze voor cameratoezicht in Centrum-Oost is volgens een vertegenwoordiger van de deelgemeente aan te merken als een deels politieke keuze. Er waren in een korte tijd veel overvallen op winkeliers, waardoor er een roep om cameratoezicht was. Daarnaast was er met de plaatsing van dit cameratoezicht een verbinding tussen de Coolingsingel en het Stadhuisplein en de rest van de binnenstad. Later werd besloten om in het gehele centrum camera's op te hangen. Centrum-West krijgt vanaf april 2009 ook vaste camera's.

De overvalgolf is in de periode na plaatsing van het cameratoezicht verdwenen. Verslechtering van de veiligheidssituatie wanneer het cameratoezicht weggehaald wordt, is volgens zowel de politie als de deelgemeente te betwijfelen. Wel geeft men aan dat het gebied steeds meer een uitgaansgebied wordt. Dit neemt drukte met zich mee en maakt het cameratoezicht nuttig.

Tabel 18.1 Incidenten per jaar (Centrum-Oost)

Incident	2007	2008
Overig	2450	2246
Diefstal	1211	1220
Vermissing bescheiden/goederen/personen	722	658
Overtreding APV	347	581
Verkeer	651	556
Overval/straatroof/zakkenrollerij	512	467
Aandachtsvestiging	390	461
Geweld	348	304
Overlast	210	210
Vernieling	262	205
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	131	112
Inbraak	149	106
Ruzie zonder geweld	105	95
Drugs en alcohol	63	37
Totaal	7551	7258

Bron: X-pol

In dit grote cameragebied komen jaarlijks veel incidenten voor. In 2008 is het aantal incidenten licht afgenomen ten aanzien van het jaar ervoor. Dit geldt eveneens voor het aantal aangiften.

Tabel 18.2 Aangiften per jaar (Centrum-Oost)

Incident	2007	2008
Diefstal	942	926
Overval/straatroof/zakkenrollerij	484	434
Vermissing bescheiden/goederen/personen	388	333
Geweld	211	178
Vernieling	181	142
Overig	126	102
Inbraak	106	81
Verkeer	47	42
Drugs en alcohol	0	0
Overtreding APV	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0
Overlast	0	0
Aandachtsvestiging	0	0
Totaal	2485	2238

Bron: X-pol

Tabel 18.3 Geregistreeerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2007 (alleen camera Rodezand v.a. oktober)	2008
Alcohol	9	157
Overig	6	145
Geweld	14	126
Verkeer	5	112
Hulpverlening	8	95
Diefstal zonder geweld	8	93
Overtreding APV	11	85
Overlast	3	72
Ruzie zonder geweld	11	62
Verdacht gedrag	4	60
Vernieling	2	30
Overlast drugs	1	24
Overlast jeugd	0	21
Diefstal met geweld	0	11
Schoon en heel	0	5
Zeden	0	4
Openbare orde	0	3
Totaal	82	1105

Bron: Coppweb

Tabel 18.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	9	5	5	4	3	3	51	55	62	61	67	59
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	5	3	2	1	1	3	64	66	72	74	77	71

Bron: Veiligheidsindex

Bewoners voelen zich net zo veilig in het gebied als voordat er cameratoezicht was. Omdat het cameratoezicht er echter nog slechts een jaar hangt is daaraan niet meteen een conclusie te verbinden. Ook hier wordt, als in andere gebieden, ongeveer tachtig procent van de waargenomen incidenten opgevolgd. Wat wel opvalt is dat er ruim 7000 incidenten worden geregistreerd door de politie en dat er 1105 incidenten worden waargenomen met cameratoezicht. Deze verschillen zijn voor andere gebieden minder groot.

Tabel 18.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	608	58
Wijkpolitie	163	16
Fietsteam	109	10
Stadstoezicht	1	0
Geen actie	167	16
Totaal	1048	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

18.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Er is een effect op de objectieve veiligheid waarneembaar, maar dit is geen groot effect. Het aantal overvallen en straatroven is afgenomen, maar staat nog steeds op nummer twee in de lijst met veelvoorkomende incidenten in het gebied. Omdat er in Centrum-Oost ongeveer een jaar cameratoezicht is, zijn hier nog geen harde conclusies aan te verbinden. Een gemiddeld aantal van 139 incidenten per week is, ook vergeleken met andere gebieden, veel te noemen.

Verwachting verslechtering

Er zijn in dit gebied 20 camera's die met name als een virtuele verbinding fungeren tussen de drukke gebieden in het centrum van Rotterdam. Een toegenomen verslechtering na afbouw van het cameratoezicht wordt niet verwacht, maar met 139 incidenten per week is het huidige onveiligheidsniveau al sterk.

Subjectieve veiligheid

Bewoners voelen zich op dit moment veilig in het gebied.

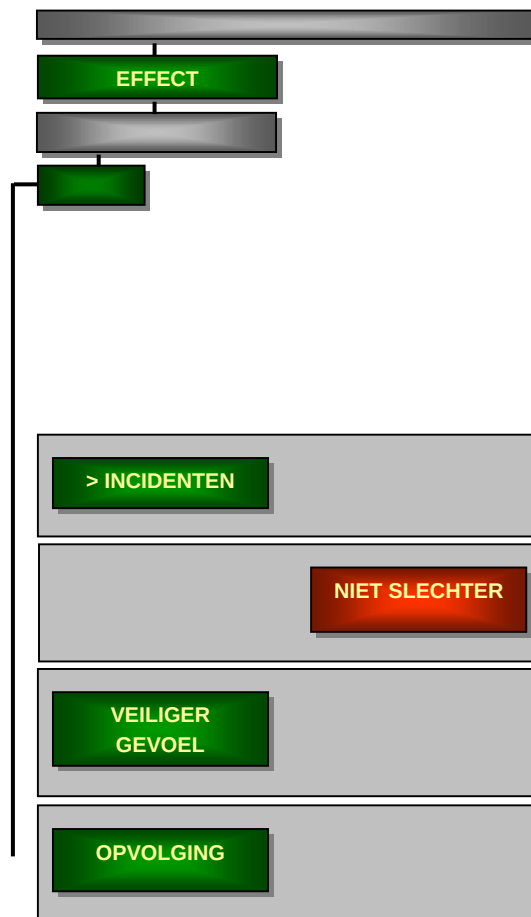
Opvolging camerabeelden

Met tachtig procent opgevolgde incidenten doet Centrum-Oost niet onder voor andere gebieden. Wel valt op dat het aantal door cameratoezicht waargenomen incidenten in dit gebied sterk achterblijft bij het aantal door de politie geregistreerde incidenten.

Conclusie

Omdat het cameratoezicht in Centrum-Oost er nog maar een jaar hangt is een harde conclusie ten aanzien van het al dan niet continueren ervan moeilijk te trekken. Gezien het aantal incidenten in het gebied is het verstandig om het cameratoezicht in Centrum-Oost te continueren.

Figuur 18.1 Visualisatie afweging

19 MIDDELLAND

19.1 Achtergrond

Sinds juli 2008 is er cameratoezicht in het gebied Middelland. Er zijn vijf camera's. Het gebied bevindt zich precies in het overlastgebied binnen de deelgemeente Delfshaven. Het is een route waarop daklozen en drugsverslaafden veel actief zijn. De problematiek is dan ook drugs- en prostitutieoverlast. Er zijn veel opvanglocaties. Op die locaties worden overlastgevers vaak niet geweerd.

Bewoners geven aan na de komst van cameratoezicht nog steeds overlast te hebben. Het gebied moet door zijn aard als drugsoverlastgebied goed in de gaten gehouden worden. Dit kan met cameratoezicht. Door dit te staken zou de grip op het gebied minder worden. De deelgemeente wijst er op dat bij drugsoverlast de opvolging van camerabeelden essentieel is. Drugsverslaafden trekken zich van cameratoezicht doorgaans namelijk weinig aan.

De politie wijst er eveneens op dat er in dit gebied nog steeds drugs- en prostitutieoverlast is. Het is goed om camera's te hebben die hierop toezien. Enkele prostituees van de Keileweg hebben de Nieuwe Binnenweg als hun nieuwe werkterrein gekozen. Daarnaast zijn steeds meer van hun Bulgaarse collega's hier actief. Ook kampt het gebied met probleemjeugd en zijn er straten, bijvoorbeeld de Eerste Middellandstraat, waar veel gedeald wordt.

Tabel 19.1 Incidenten naar jaar (Middelland)

Incident	2007	2008
Overig	1256	1332
Verkeer	638	629
Diefstal	513	574
Vermissing bescheiden/goederen/personen	433	393
Aandachtsvestiging	429	363
Geweld	225	287
Overtreding APV	390	269
Overlast	150	216
Ruzie zonder geweld	161	166
Drugs en alcohol	203	150
Vernieling	140	130
Overval/straatroof/zakkenrollerij	107	128
Inbraak	86	71
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	69	59
Totaal	4800	4767

Bron: X-pol

Het aantal incidenten neemt in Middelland licht af in het jaar dat cameratoezicht is geplaatst, zo laat tabel 19.1 zien. Het is echter te vroeg om hier conclusies aan te verbinden. Het aantal aangiften, zoals weergegeven in tabel 19.2, neemt toe in het gebied. Vooral van diefstal en geweld wordt vaker aangifte gedaan.

Tabel 19.2 Aangiften naar jaar (Middelland)

Incident	2007	2008
Diefstal	436	486
Vermissing bescheiden/goederen/personen	229	184
Geweld	100	148
Overval/straatroof/zakkenrollerij	90	107
Vernieling	98	88
Overig	60	58
Inbraak	71	54
Verkeer	23	23
Drugs en alcohol	0	0
Overtreding APV	0	0
Ruzie zonder geweld	0	0
Hulpverlening: onwelwording/ongeval	0	0
Overlast	0	0
Aandachtsvestiging	0	0
Totaal	1107	1148

Bron: X-pol

Tabel 19.3 Geregistreerde incidenten door cameratoezicht

Incident	2008 (v.a. september)
Verkeer	38
Geweld	33
Overig	31
Alcohol	14
Hulpverlening	14
Overlast	13
Verdacht gedrag	13
Diefstal zonder geweld	9
Overtreding APV	9
Zeden	9
Overlast drugs	8
Vernieling	6
Ruzie zonder geweld	5
Diefstal met geweld	4
Overlast jeugd	1
Schoon en heel	1
Openbare orde	0
Totaal	208

Bron: Coppweb

Tabel 19.4 Onveiligheidsgevoelens

Wijk	% Vaak						% Nooit					
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Algemene onveiligheidsgevoelens	8	6	5	7	5	9	49	55	59	66	71	57
Onveiligheidsgevoelens in de eigen buurt	6	5	4	4	5	7	58	58	67	70	75	65

Bron: Veiligheidsindex

De onveiligheidsgevoelens in het gebied laten een schommelend verloop zien. Over het effect van cameratoezicht op de veiligheidsbeleving van burgers valt aan de hand van de cijfers over 2008 nog niets te zeggen.

Tabel 19.5 Opvolging van waargenomen incidenten

Opvolging	Aantal	Percentage
DHV	155	77
Wijkpolitie	18	9
Fietsteam	2	0
Stadstoezicht	0	0
Geen actie	27	14
Totaal	202	100

Bron: Afdeling regionaal cameratoezicht

Vanaf september 2008 gemeten werd 85 procent van de waargenomen incidenten opgevolgd.

19.2 Afweging continueren cameratoezicht

Effect op de objectieve veiligheid

Een vergelijking met betrekking tot de objectieve veiligheidssituatie voor en na de plaatsing van cameratoezicht is voor dit gebied beperkt mogelijk. De cijfers over 2007 en 2008 laten zien dat er een kleine verslechtering optreedt. 2009 zal echter het eerste volledige jaar met cameratoezicht worden.

Het aantal gevallen van diefstal en geweld nam de periode hiervoor toe en zowel de politie als de deelgemeente geven aan dat er meerdere problemen spelen. In dit gebied worden gemiddeld 91 incidenten per week geregistreerd, dat is relatief veel.

Verwachting verslechtering

Zowel de prostitutie- en drugsoverlast die is blijven bestaan na de sluiting van de nabijgelegen prostitutiezone als jongerenoverlast vormen een probleem. Zonder cameratoezicht verwacht men hier minder goed tegen op te kunnen treden.

Subjectieve veiligheid

De onveiligheidsgevoelens in het gebied laten een schommelend verloop zien. Over het effect van cameratoezicht op de veiligheidsbeleving van burgers valt aan de hand van de cijfers over 2008 nog niets te zeggen.

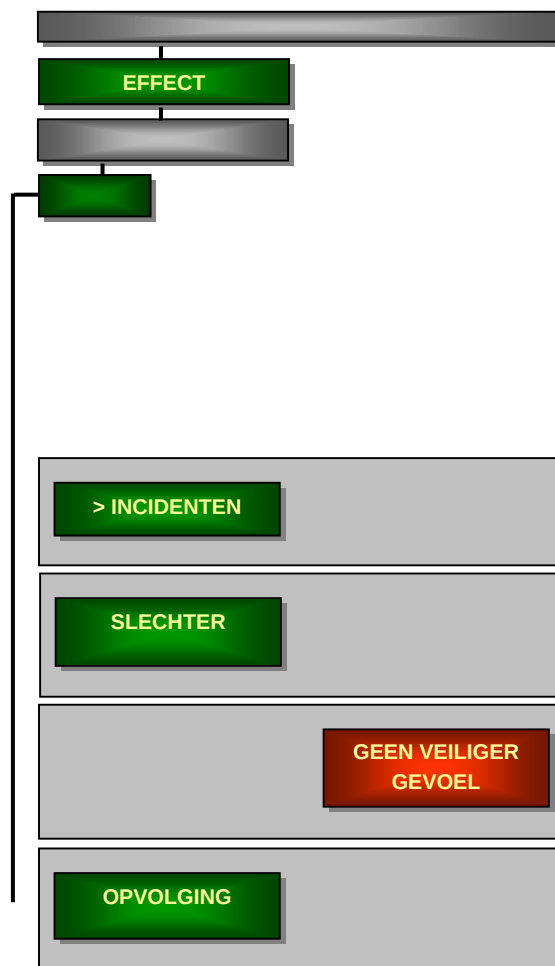
Opvolging camerabeelden

In de laatste maanden van 2008 werd 85 procent van de waargenomen incidenten door de politie opgevolgd.

Conclusie

Het cameratoezicht in dit gebied is nog niet lang actief. De situatie is echter zodanig dat het noodzakelijk geacht kan worden. Als het cameratoezicht er langer dan een jaar hangt, is een evaluatie nodig om te zien wat de meerwaarde van het cameratoezicht in Middelland is.

Figuur 19.1 Visualisatie afweging

20 CONCLUSIE

20.1 Afweging continueren cameratoezicht

Van de dertien geanalyseerde cameragebieden staan acht cameragebieden niet ter discussie. Er worden (nog steeds) veel incidenten geregistreerd, bewoners voelen zich er niet altijd veilig en/of verslechtering van de situatie wordt verwacht als de camera's er weggehaald of verplaatst zouden worden. Voor de overige vijf gebieden is dit niet het geval. Met name de gebieden waar het cameratoezicht er al lang hangt en de veiligheidssituatie intussen veranderd is, vragen om een aanpassing van het cameratoezicht. Deze gebieden zijn het Saftlevenkwartier, de Mathenesserdijk en het Marconiplein. In Crooswijk hangt het cameratoezicht er korter, maar daar blijkt het geen ultiem redmiddel meer. Ten slotte dienen ook de gebieden waar het cameratoezicht onlangs is geplaatst onder de loep genomen te worden. Omdat het cameratoezicht in Middelland er nog geen jaar hangt moet een evaluatie in een later stadium uitwijzen of cameratoezicht hier gecontinueerd moet worden.

Tabel 20.1 geeft nogmaals in enkele zinnen weer wat er in de voorgaande hoofdstukken ten aanzien van de afzonderlijke gebieden werd geconcludeerd.

Tabel 20.1 Afweging 13 cameragebieden

Wijk	Conclusie	Gronden
Crooswijk	Proportionaliteits-afweging noodzakelijk	Veel minder incidenten
Saftlevenkwartier	Aanpassen	Situatie in gebied sterk veranderd, geen verslechtering verwacht.
Mathenesserdijk	Aanpassen	Gebied sterk veranderd.
Marconiplein	Aanpassen	Niet alle (verkeers)camera's nog nodig.
Middelland	Evalueren	Cameratoezicht hangt er kort, maar lijkt weinig op te leveren.
Centrum-Oost	Continueren	Een druk en qua onveiligheid veranderd gebied.
Metro Delfshaven	Continueren	Twee camera's, bij staken zou jongerenoverlast terugkomen.
Delfshaven	Continueren	Vier camera's, enkele probleemstraten.
Couwenburg	Continueren	Drugsopvang maakt cameratoezicht noodzakelijk.
Boulevard-Zuid	Continueren	Andere problematiek, maar cameratoezicht effectief.
Stadhuisplein	Continueren	Minder incidenten, maar cameratoezicht effectief.
Coolsingel	Continueren	Drukke en openbare ordeproblemen.
West-Kruiskade	Continueren	Nog steeds relatief veel incidenten.

20.2 Algemene conclusies

Er zijn in 2008 in Rotterdam en omgeving 24 cameragebieden. In dit onderzoeksrapport hebben we deze gebieden besproken en zijn we dieper ingegaan op de situatie in dertien van de gebieden. In hoofdstuk 1 van dit rapport hebben we de doel- en vraagstelling van het onderzoek uiteengezet. In het onderliggende hoofdstuk zullen we de vragen die we ons daar gesteld hebben in enkele zinnen beantwoorden.

Effectiviteit cameratoezicht

- Leidt het cameratoezicht tot een vermindering van geweld en overlast op straat?

De aard van cameratoezicht staat in principe niet toe een uitspraak te doen over de effectiviteit van cameratoezicht. Omdat cameratoezicht altijd subsidiair, in een mix van maatregelen, wordt ingezet, is het lastig te beargumenteren dat een vermindering van geweld en overlast op straat in zijn geheel toe te schrijven is aan het cameratoezicht.

Waar in cameragebieden een vermindering van het aantal incidenten zichtbaar is, kan echter wel met enige stelligheid gezegd worden dat het cameratoezicht hier een bijdrage aan geleverd heeft. In acht van de dertien nader onderzochte gebieden is een aanzienlijke daling van het aantal incidenten zichtbaar na plaatsing van cameratoezicht.

- Leidt het cameratoezicht tot een verbetering van de veiligheidsgevoelens onder bewoners en bezoekers?

Het aantal mensen dat zich vaak onveilig voelt, neemt voor alle cameragebieden af. De gemiddelde Rotterdammer is zich echter door de jaren heen eveneens veiliger gaan voelen. In 2003 voelde tien procent van de Rotterdammers zich nog vaak onveilig, in 2008 is dit zes procent. Ook hier is het daarom lastig aan te tonen wat de rol van cameratoezicht is in deze ontwikkeling. Er kan wel gezegd worden dat cameratoezicht, als onderdeel van een pakket met meerdere maatregelen, een bijdrage levert aan verbeterde veiligheidsgevoelens.

Er is ook gevraagd hoe men het effect van cameratoezicht op het veiligheidsgevoel ervaart. Opvallend is dat deze cijfers laten zien dat de bewoners van cameragebieden in 2006 sterker overtuigd waren van het effect van cameratoezicht op hun veiligheidsgevoel dan in 2008. Dit gaat tegen de trend in Rotterdam in. De gemiddelde Rotterdammer geeft in 2008 juist vaker aan dat cameratoezicht een positief effect heeft op zijn of haar veiligheidsgevoelens.

- Leidt het cameratoezicht tot een verbetering van de effectiviteit van het optreden van politie en justitie?

De politie Rotterdam-Rijnmond maakt veelvuldig gebruik van camerabeelden. Dit laten de cijfers over de opvolging van de beelden zien, bijna tachtig procent van de door cameratoezicht waargenomen incidenten wordt door de politie opgevolgd. Dit houdt ook in dat er een vijfde van de beelden niet opgevolgd wordt. De ernst van de situatie, maar ook de capaciteit bij de politie, zijn leidend in de beslissing tot de opvolging van een melding.

Uit gesprekken met politieagenten blijkt dat men unaniem overtuigd is van de grote meerwaarde van cameratoezicht in hun werkzaamheden. De meerwaarde zit hem naast het hoge opvolgingspercentage volgens hen ook in het feit dat er met de collega's meegekeken wordt. Dit zorgt voor een verhoogd veiligheidsgevoel onder agenten.

Camerabeelden worden geregeld in de rechtszaal gebruikt. Exacte cijfers over de mate waarin dit gebeurt zijn niet bekend.

Toegevoegde waarde instrument cameratoezicht

- Wat is de toegevoegde waarde van cameratoezicht voor politie?

De politie Rotterdam-Rijnmond maakt veelvuldig gebruik van camerabeelden. Men ziet meer incidenten en kan daarom ook meer uitrusten. Een positief neveneffect is het verhoogde veiligheidsgevoel van agenten.

- Wat is de toegevoegde waarde van cameratoezicht voor justitie?

Camerabeelden worden geregeld in de rechtszaal vertoond. De toegevoegde waarde van cameratoezicht van beelden in de rechtszaal is dat de camerabeelden soms meer zeggen dan omschrijvingen van een incident. Het aantal keren dat camerabeelden gebruikt worden in de rechtszaal is onbekend.

Wetgeving

- In hoeverre is de huidige wetgeving nog toereikend voor de ontwikkelingen binnen het beleid van cameratoezicht?

De huidige wetgeving bij het cameratoezicht wordt door vertegenwoordigers van de politie en de deelgemeenten en enkele stadsmariniers als toereikend gezien. Vanuit de adviesgroep regionaal cameratoezicht is wel onduidelijkheid over de scheidslijn tussen de verschillende cameraregimes. Waar houdt bijvoorbeeld artikel 151c van de gemeentewet op en moet artikel 2 van de politiewet de grond van het cameratoezicht zijn? Omdat openbare orde en opsporingsdoeleinden meestal erg in elkaars verlengde liggen is dit lastig te bepalen. Ook ontbreekt het in de wet aan een richtlijn inzake flexibel inzetbaar en kortlopend cameratoezicht.

- Volstaat de checklist voor het aanvragen van cameratoezicht (daterend uit juli 2005)?

De checklist wordt door de politie en deelgemeenten nog steeds positief gewaardeerd. Het wordt omschreven als een goede vertaling van de landelijke wetgeving naar de gemeentelijke beleidspraktijk. Volgens enkele vertegenwoordigers van de politie en enkele stadsmariniers kan echter op uitzonderlijk onveilige situaties sneller ingespeeld worden als de checklist achterwege wordt gelaten.

Publiek-privatesamenwerking (PPS)

- Welke PPS-constructies zijn reeds gerealiseerd (welke koppelingen tussen private camerasystemen en het cameranetwerk van de politie zijn er)?

Op dit moment zijn er in Rotterdam samenwerkingsverbanden met de NS, de RET, het stadhuis, stadion de Kuip en de Maastunnel. De samenwerking met de RET is daarbij het grootst en wordt door beide partijen als prettig ervaren.

- Welke PPS-constructies worden in de toekomst nog gerealiseerd?

Er wordt gestreefd naar het realiseren van een samenwerkingsverband ten aanzien van cameratoezicht voor de vitale objecten in de Rotterdamse haven. Daarnaast zijn de gemeente Rotterdam en de politie Rotterdam-Rijnmond in bespreking met Rijkswaterstaat, enkele winkelcentra en het WTC.

- Welke knelpunten doen zich voor bij PPS?

Het knelpunt bij publiek-private samenwerking zijn de financiën. Omdat twee partijen baat bij de cameraprojecten hebben, is een gezamenlijke financiering realistisch. In de praktijk blijkt het echter lastig te bepalen wie (het grootste gedeelte van) de kosten zou moeten dragen.

Ontwikkelingen

- Welke ontwikkelingen zijn er op het terrein van cameratoezicht (mobiel cameratoezicht, intelligente software, et cetera)?

De belangrijkste ontwikkeling op het terrein van cameratoezicht is een flexibele en mobiele inzet van cameratoezicht. De inzet van dergelijke vormen van cameratoezicht zou de meerwaarde volgens de politie vergroten. Omdat de wetgeving vereist dat de burgemeester vaste plaatsen aanwijst voor de toepassing van cameratoezicht, is een flexibele inzet van het middel tot op heden moeilijk realiseerbaar.

- Welke ontwikkelingen zijn er bij de gemeente, politie, openbaar ministerie en stadstoezicht (organisatorisch of beleidsmatig op het terrein van cameratoezicht)?

De gemeente Rotterdam werkt aan een procesbeschrijving cameratoezicht, die houvast moet bieden bij het technologisch en ruimtelijk inrichten van nieuwe cameratoezichtprojecten.

Op organisatorisch gebied is het capaciteitstekort van de uitkijkrimte de belangrijkste ontwikkeling. Omdat de uitkijkers aldaar nu te veel schermen tegelijk moeten bekijken, worden incidenten over het hoofd gezien. Uitbreiding van de capaciteit is gewenst.

Toekomst

- Moet het cameratoezicht in de verschillende gebieden gecontinueerd worden? Zo ja, kan dat op de huidige wijze of moeten er aanpassingen worden gedaan aan het cameratoezicht?

Zoals in dit hoofdstuk eerder aan bod kwam, moet cameratoezicht ons inziens in acht van de dertien gebieden gecontinueerd worden. Het gaat om Centrum-Oost, Metro-Delfshaven, Delfshaven, Couwenburg, Boulevard-Zuid, Stadhuisplein, Coolsingel en de West-Kruiskade.

Voor drie gebieden is, met name vanwege sterk veranderende situaties in de gebieden, een aanpassing van de inzet van de camera's nodig. Deze gebieden zijn: Safflevenkwartier, Mathenesserdijk en Marconiplein.

In het cameragebied Crooswijk is op grond van de (verbeterde) objectieve en subjectieve veiligheidssituatie een proportionaliteitsafweging van het cameratoezicht noodzakelijk. Het cameratoezicht heeft in dit gebied zijn functie als laatste redmiddel verloren.

In een gebied, Middelland, is het cameratoezicht nog te kort actief om een gefundeerde uitspraak te doen over de continuering van het cameratoezicht. We stellen voor dat dit gebied geëvalueerd wordt wanneer vergelijkend cijfermateriaal voorhanden is.

- Hoe kan de toegevoegde waarde van cameratoezicht worden vergroot?

Naast de voor sommige gebieden gewenste aanpassing van de inzet van camera's zijn er nog andere zaken die de toegevoegde waarde van cameratoezicht kunnen vergroten. Met name technologische ontwikkelingen, zoals slimme software, kunnen een bijdrage leveren. Ook een flexibeler inzet van cameratoezicht zou de toegevoegde waarde kunnen vergroten, al verhoudt dit zich moeizaam met de huidige wetgeving.

BIJLAGE 1

Schema: effect cameratoezicht

